

Integráció az USA ellen

Andok-ötök

„Nem fektetünk pénzt olyan üzletbe, amelyből tizenöt év múlva ki kell szállnunk” — így vélekednek amerikai gazdasági körökben az Andok menti országok számukra nyújtott beruházási lehetőségeiről. Sok időnek kellett eltelnie, hogy az Egyesült Államok — amely Latin-Amerikát korlátlan vadászterületének tekintette — ne érezze teljes biztonságban magát e kontinensen, illetve annak több országában. Az öt andesi ország — *Bolivia, Chile, Ecuador, Kolumbia és Peru* — által alkotott közös piac szembeszáll a külföldi, elsősorban az amerikai tőke hatalmával és elmélyíti az egymás közötti együttműködést.

Határidő: 1990

Az integráció 1967-ben jött létre, amikor a részt vevő országok Bogotában kidolgozták együttműködésük alapjait. Ekkorra már bizonyossá vált, hogy az 1960-ban alakult Latin-amerikai Szabadkereskedelmi Társulás (LAFTA) nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A LAFTA-nak sikerült bizonyos eredményeket elérnie, de a tagállamok gazdasági és fejlődésbeli különbségeit nem csökkentette. Az öt ország LAFTA-tagságát fenntartva alakította meg az új gazdasági tömörülést — tehát *integráció született az integrációban*. A 4,5 millió négyzetkilométer területű és 50 millió lakost számláló Andok-integráció a gazdasági növekedés gyorsítását és fejlettségbeli különbségek csökkentését tekintti céljának. Különleges, kedvezményes elbánásban részesül a két legkedvezetlenebb gazdasági feltétellel rendelkező ország: *Bolivia és Ecuador*.

Az „ötök” elhatározták, hogy 1985-ig közös külső vámrendszert hoznak létre, 1990-ig pedig megvalósítják az egymás közötti teljes vámuniót, azaz a vámfal integráción belüli teljes lebontását. Ezen az úton fontos lépésnek tekinthető, hogy az öt tagállam közül három (*Peru, Kolumbia és Chile*) 1971. január elsejétől győzezer termékre az egymás közötti forgalomban már nem alkalmaz vámt. Megszüntették a nem vámjellegű kereskedelmi korlátozásokat is. Az integráción belüli vámkorlátozások leépítése egyértelműen az egymás közötti kereskedelem bővülését ösztönzi. Az öt gazdaság hasonló struktúrája viszont akadályozhatja a csoportosuláson belüli árucseré-forgalom növelését.

Lima óta

Az Egyesült Államok nem kis megrökönyödésére, az andesiek 1970 decemberében tartott limai konferenciájuk óta a külföldi tőke ellenőrzése alatt álló vállalatokat fokozatosan nemzeti ellenőrzés alá vonják és csak akkor engedélyeznek újabb idegen tőkebefektetéseket, ha azok nem sértik a nemzeti érdekeket. Nem tekinthetők új külföldi beruházások a közszolgáltatások, a szolgáltatóipar, a bank és a biztosítási üzlet, a szállítás és a nehézipar egyes területein. Más szektorokban van lehetőség idegen tőke befektetésére, de a vagyon minimum 51 százalékának állami kézben kell lennie.

Az évenként repatriálható profit maximálása — a beruházott tőke 14 szá-

zaléka — azt eredményezi, hogy várhatóan sikerül megakadályozni a nyereségek korlátlan kiszivattyúzását az andesi csoport országaiból. Ezek az intézkedések egyértelműen a külföldi monopóliumok ellen irányulnak és megakadályozzák a tőkekiáramlást.

Az USA a limai határozat tavaly júliusi életbe lépté óta minden eszközzel igyekszik gáncot vetni az öt ország út-törő lépéseinek. Chile és Peru azonban következetesen végrehajtja a nacionalizálás és a gazdasági függetlenség programját. Ecuador és Kolumbia óvatosabb, attól félnek ugyanis, hogy a limai határozatok teljesen elriasztják a külföldi tőkét a beruházásoktól. (Az ecuadori államháztartás teljes mértékben a két amerikai olajmonopólium, a *Texaco* és a *Gulf Oil* befizetéseitől függ.)

Új kapcsolatok

Mivel az andesi közös piac igyekszik külkereskedelmét függetleníteni az Egyesült Államoktól, elengedhetetlen az export és import áttérése. Az „ötök” igyekeznek elmélyíteni kapcsolataikat az Európai Gazdasági Közösséggel, Japánnal, Kanadával és nem utolsósorban a szocialista országokkal. Ez a folyamat természetesen hosszabb időt vesz igénybe, hiszen a latin-amerikai országok gazdasága ma még ezernyi szállal kötődik az USA-hoz. A kezdeti lépéseket azonban már megtették, és sikerült több új kapcsolatot kialakítaniuk. Az andesiek hamarosan összekötőirodát állítanak fel Brüsszelben, hogy szorosabbá fűzzék kapcsolataikat a Közös Piacsal. Javaslóják továbbá, hogy a két integrációs köcsök össze vegyes bizottsággal; tanulmányozni kívánják az európai Közös Piacnak a mezőgazdasági, kereskedelmi és adózási politika összehangolására irányuló tevékenységét.

A világ egyik legfiatalabb gazdasági tömörülésének az amerikai nyomáson kívül számos problémával kell megküzdenie. Lassítja — de meg nem akadályozhatja — az integrációs folyamatát a fizetési mérlegek krónikus deficitje, a munkanélküliség, valamint a kooperációban, a gazdaságpolitika koordinálásában mutatkozó tapasztalatlanság. Az azonos termelési és exportstruktúra felszámolásának útja a fokozatos szakosodás, ehhez azonban idő kell. A monopólium és külföldi tőkeellenes integráció minden lépését, gazdasági eredményét megkülönböztetett figyelem kíséri világszerte.

Gonda György—Lőrincze Péter

Bacsoni Jenő a lipcsei vásáron

Horst Sölle, az NDK külgazdasági minisztere, az 1972-es lipcsei őszi vásár megnyitása alkalmából fogadta Bacsoni Jenőt, a külkereskedelmi miniszter első helyettesét. A szocialista gazdasági integráció komplex programjának megvalósításával kapcsolatban megvitatták az együttműködés elmélyítésének további lehetőségeit. Mindketten egyetértettek abban, hogy a külgazdasági kapcsolatokban elért pozitív eredmények kedvező feltételeket kínálnak

lékkel emelkedtek, s drágultak az iparcikkek és a szolgáltatások is. Október 1-től a vasúti személyforgalom díjszabását 10 százalékkal akarják emelni. A fogyasztói árak Svédországban 1963 óta összesen 54 százalékkal növekedtek.

Egy mondatban

Az Újvidéken megnyílt kilencedik nemzetközi vetemény- és gyümölcsvásáron több mint 200 hazai és számos külföldi kiállító vesz részt.

A japán földművelési és erdőgazdasági minisztérium közlése szerint az ország rizstermése várhatóan eléri a 11 millió 730 ezer tonnát és 850 ezer tonnával több lesz a tavalyi termésnél.

Nemzetközi erdészeti tanácskozás Sopronban

Hétfőn a soproni Liszt Ferenc Művelődési Központ nagyterében dr. Madas András mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes megnyitóját követően megkezdte tanácskozását három ENSZ keretében működő szervezet — a FAO (Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Szervezete),

Szolgáltatás-fejlesztés

Tikettrendszer a Patyolatnál

A Fővárosi Patyolat Vállalat gyors ütemben fejlődött a harmadik ötéves terv éveiben. Különösen a szolgáltatások bővítését célzó 1038-as kormányrendelet után, amikor a rendelet hatásai már kibontakoztak, vált erőteljesebbé az ütem.

A változást érzékelteti, hogy a lakossági vegytisztítás ezekben az években csaknem másfélszeresére nőtt. Az igények is módosultak; mind többen rendeltek a munkáigényesebb, úgynevezett szekrénykiszilós és pipere szolgáltatásokat. Ebben az időszakban 22 fióküzletet nyitottunk, ebből 17 fiókot peremkerületben. Javult az időnkénti ingadozás ellenére, a szolgáltatások minősége is.

Újdonságok

Az átlagos vállalási határidő 40 százalékkal csökkent, és jobbra mérséklődtek a maximális határidők, amit a következő adatok szemléltetnek:

CSÜCSVÁLLALÁSI HATÁRIDŐK

(nap)	1966	1972. I. félév
kilós mosás	28	12
pipere mosás	28	12
vegytisztítás	8	10

Sok új szolgáltatást vezettünk be, 1966-ban például a salonszerű vállalat, az újjabélesztődést, a vegytisztítás háztól házig szállítását, a következő évben a 48 órás ingmosást, a nadrágok koptatócserejét, 1969-ben vállaltuk a 24 órás ingmosást, ballonanyagok impregnálását, a ruhafelmosást és a gomblyukjavítást, tavaly pedig bevezettük a velűrbőr és bőrházati termékek tisztítását, az ágyneműkölcsönzést, az önkiszolgáló mosást és a csoportos háztól házig szállítását.

Az idén már teljes kapacitással dolgozik a kelenföldi nagymosoda, és évek óta először vált lehetővé, hogy egyetlen szolgáltatást sem kellett szüneteltetni. A határidők is tovább javultak: 1971 végén és 1972 elején először sikerült több mint öt hónapig tartani a hatnapos határidőt.

A lakosság színvonalasabb kiszolgálása szempontjából jelentős az úgynevezett ágyemű-szolgáltatás bevezetése: olcsó díjtételekkel, cserealapon vehető igénybe az ágyeműgarnitúra, megtakarítható tehát egy út és a várakozás. Gazdaságos ez a vállalat számára is, mert a technológiai folyamatból kihagyható a munkáigényes jelölés és szortírozás.

Fontos feladat, hogy fióküzleteink adminisztrációját mérsékeljük, csökkentve

a csúcsidőben való sorban állást. Ebből a szempontból fontos az a tervünk, hogy egy éven belül bevezetjük a vegytisztításban az úgynevezett tikettrendszer. Ennek az a lényege, olyan, több részből álló perforált, számozott vállalójegyeket használunk, amelyek a vegytisztító szerrel szemben is ellenállóak. A kis, perforált tikett kíséri majd a beadott ruhát, s a vevő számára igazolásul, az üzemenk pedig ellenőrzésül szolgál. Az átállást folyamatosan, kellő gondossággal akarjuk megvalósítani.

Bővül a kapacitás

Ami a negyedik ötéves terv szolgáltatásfejlesztését illeti, gyarapítjuk az érmebedobós vegytisztítógépek számát, új vegytisztító szalonokat nyitunk és modern gépekkel bővítjük a kelenföldi és az újpesti mosodák kapacitását. Ez a növekedés, terveink szerint, a vállalat lakossági mosásteljesítményét mintegy 40–50 százalékkal emeli. A már működő háztól házig szolgáltatást is nagymértékben bővítjük.

A Fővárosi Patyolat Vállalat tevékenysége lényegében a következő előnyöket jelenti a népgazdaságnak, illetve a megrendelőknek: a háztartásban egy kilogramm ruhára számítva mintegy ötször annyi víz kell, mint nálunk; a textiltisztítással kapcsolatos társadalmi munkaráfordítás nagyüzemi keretben a minimumra csökkenthető; kedvezőbb az energiafelhasználás is, és nem kerül szennyezett víz a csatornahálózatba, ami környezetvédelmi szempontból fontos; az üzemi mosás végeredményben olcsóbb is, mint otthon.

Dr. László György igazgató

Új fertőtlenítőszer

Három új fertőtlenítőszer gyártását kezdte meg az Egyesült Vegyiművek. A nagy hatású új termékeket saját kutatással állították elő, és a gyár műszaki fejlesztő gárdája dolgozta ki gyártási technológiáját is. A szereket elsősorban a nagyüzemekben, az egészségügyi intézményekben, a vendéglátóipari vállalatoknál hasznosítják majd.

Az Ultra-családdhoz tartozó újdonságok gyártását még csak kis kapacitással kezdték meg, de felkészültek a várhatóan növekvő igények kielégítésére.

Magyar—szovjet árucseré-forgalom

A tervezettnél nagyobb export

Külkereskedelmi szerveink a korábbi évekhez hasonlóan ismét megvizsgálták, hogyan alakultak az 1972. évi árucseré-forgalmi kontinensek aláírása óta a szállítási lehetőségek, s van-e mód a kontingensek bővítésére. Legfontosabb partnereinkkel, a Szovjetunióval három egyeztető tárgyalást tartottak, s mindhárom esetben jelentősen felmentek egyes korábban rögzített szállítási tételeket.

Hazánk az eredetileg is rekordnak számító 890 millió rubeles idei exportkontingens felett (tavaly 778 millió rubelt ért el az export), mintegy 60 millió rubel értékű különféle terméket exportál. A jó termés lehetővé teszi, hogy konzerekből, szárított zöldségfélékből a tervezettnél többet exportáljunk. Megállapodtunk például 50 ezer kávéfőző tervén felüli szállítására, ugyancsak kontingens felett ex-

portálunk a Szovjetunióba mintegy 20 ezer tonna zöldség-, gyümölcs- és húskonzervet, nyolcmillió palack bort, 15 millió palack tömény szeszes italt, kétezer motorkerékpárt, 15 millió rubel értékű gyógyszer, félmillió golyóstollat és több más terméket.

A magyar és a szovjet vállalatok megvizsgálták magánjogi szerződéseiket, s ezek közül is sokat bővítettek, kiegészítettek. Mivel a Beremendi Cementmű beruházásai a tervezettnél tovább tartanak, kértük, hogy a Szovjetunió a tervezett 300 ezer tonna helyett az idén 400 ezer tonna cementet szállítson, így segítve a lakásépítési program végrehajtását. A szovjet szervek bejelentették, hogy rendelkezésükre bocsátják a kívánt többletet: a 400 ezer tonna cementből több mint 300 ezer tonna már meg is érkezett.

FAO-ülés Egerben

A szőlő- és bortermeles jövője

Egerben, a Technika Házában hétfőn megkezdődött a FAO szőlészeti és borászati kormányközi csoportjának második ülése, amelyen öt világrészről 20 ország és hat nemzetközi szervezet küldöttei vesznek részt.

Kazareczki Kálmán mezőgazdasági és

élelmiszerügyi miniszterhelyettes, a FAO magyar nemzeti bizottságának elnöke mondott megnyitóbeszédet. Ezután Fekete Győr Endre, a Heves megyei Tanács elnöke, majd dr. Varga János, Eger tanácselnöke köszöntötte a küldötteket. A jugoszláv delegátus javaslatára a második kormányközi csoportülés elnökévé dr. Karsai Károlyt, a FAO magyar nemzeti bizottságának főtájkárát választották meg. Az ülés napirendjén a szőlő- és bortermeles, illetve fogyasztás fejlődésének kilátásai, a nemzetközi borkereskedelem problémái szerepelnek.

Este az egri vármúzeum képtárában a FAO vendégei részére fogadást adott Kazareczki Kálmán és Fekete Győr Endre.

HORIZONT • HORIZONT • HORIZONT

Olajtárgyalások

A nyugati olajtársaságok és a Perzsia menti arab állam képviselői folytatták tárgyalásaikat a Bejrút melletti üdülőhelyen. A két fél megbízottai két hete igyekeznek kompromisszumot találni a Száúd-Arábia, Kuwait, Katar, Abu Dhabi és Irak által az olajtársaságok vagyonaiban történő 20 százalékos részese-désre előterjesztett követelés kérdésében. Az olajtársaságok képviselője szerint a megbeszélések jó légkörben haladnak, de még sok részletet kell megtárgyalni. Irán — a hírek szerint — megvárja a libanoni tárgyalások eredményét, s csak azután dönt a nyugati olajtársaságokkal kötendő hosszú távú megállapodásról.

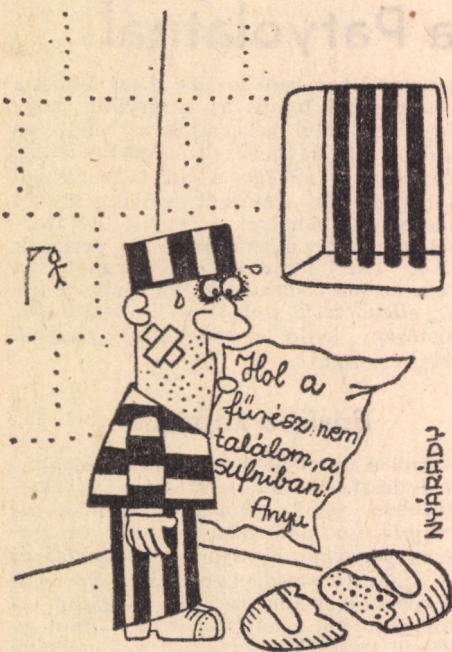
NSZK-hitel az EAK-nak

Az Akhbar El-Jom című kairói hetilap jelentése szerint az NSZK fejlesztési létesítmények finanszírozására 32 millió dollár összegű hitelt nyújt Egyiptomnak. Az erre vonatkozó megállapodást október közepén írják alá. Egyiptom ezenkívül 100 millió dolláros adósságot törleszt az NSZK-nak.

Aremelkedés Svédországban

Svédországban az élelmiszerárak az év első hét hónapjában több mint 5 száza-

SZÖVEG NÉLKÜL

(Nyárády Klára karikatúrája)

Nemzetközi kongresszusok kezdődtek Bukarestben

Bukarestben szeptember 3-án Nicolae Ceausescu, a román államtanács elnökének védnöksége alatt megnyílt a III. futurológiai világkonferencia. A jövőkutatók konferenciáján 39 ország több mint 400 tudósa vesz részt. A nyolc napig tartó értekezlet témája: „Az emberiség közös jövője”.

Ugyancsak Bukarestben nyílt meg tegnap a VII. nemzetközi bányászati kongresszus. A szombatig tartó tanácskozáson 44 ország 1800 bányászati szakemberre vesz részt.

Intervíziós reklámkonferencia

Tegnap a Magyar Néphadsereg Központi Klubjának nyári helyiségében megkezdődött az intervíziós reklámok nemzetközi rádió és televízió reklám-szakembereinek konferenciája, amelyet a Magyar Rádió és Televízió Kereskedelmi és Propaganda Irodája rendezett.

A tanácskozást a Magyar Rádió és Televízió elnöksége nevében Fazekas László gazdasági igazgató üdvözölte, majd Varga György, a Magyar Rádió és Televízió Kereskedelmi és Propaganda Irodája igazgatójának előadása következett a reklámról a magyar rádióban és televízióban.

Halálos és súlyos balesetek

Pécs és Zalánta között Jasper Ferenc 57 éves útiről motorkecskájával szabálytalan előzés közben összeütközött az előtte szabályosan balra kanyarodó tehérgépkocsival. A baleset következtében Jasper Ferenc olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. Feleségét, Jasper Ferencné 57 éves háztartásbelit, a motorkecskár utasát, súlyos állapotban szállították kórházba.

Csongrád megyében, Sövényháza határában Mészáros Kálmán 24 éves gumijavító, kiskundorozmai lakos motorkecskájával hirtelen fékezés következtében megcsúszott, áttért az út menetirány szerinti bal oldalára, és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő tehérgépkocsival. A baleset következtében a motorkecskár vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt, utasát, Németh Lajos 20 éves gépjármű, kiskundorozmai lakost súlyos állapotban szállították kórházba.

Zámoly és Gánt között Szegvári Ferenc 43 éves technikus, tatabányai lakos személygépkocsijával elütötte a vele azonos irányban az út szélén kivilágítatlan kerékpárját hajtó Posch József 38 éves éjjeliőr, zámolyi lakost, aki a helyszínen meghalt.

Kiskunfélegyháza határában Vajda János 37 éves kőműves, helyi lakos motorkecskáján nem az útviszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett, és útmenti telefonoszlopnak ütközött. A baleset következtében a motorkecskár vezetője a helyszínen, utasa, Gárgyán Imre 31 éves kazánfűtő, kiskunfélegyházi lakos kórházba szállítás közben halt meg.

A Békéscsaba és Dobox közötti úton Benye Gábor 28 éves gépkocsivezető, gyulai lakos tehérgépkocsival elütötte a kerékpárján közlekedő Cselovszky György 29 éves télesztágeri lakost; Cselovszky a helyszínen meghalt.

Hajdúhadháza határában ifjú Szabó Zoltán 19 éves mezőgazdász, újfahéti lakos motorkecskájával gyorsjárat és szabálytalan előzés közben nekiütközött az előtte szabályosan

25 fok

A várható időjárás ma estig: Időnként kissé megnövekedő felhőzet, egy-két helyen futó zápor, esetleg zivatar. Mérsékelt, napközben megélénkült, változó irányú szél. A hajnali és reggeli órákban néhány helyen köd. A várható legmagasabb nappali hőmérséklet 25 fok körül.

A Duna vízállása tegnap Budapestnél 210 centiméter volt.

Szlovén kamarai delegáció Budapesten

Leopold Kresenek, a szlovén gazdasági kamara elnökének vezetésével 22 tagú delegáció érkezett Budapestre. A küldöttséget hétfőn fogadta Kallós Ödön, a Magyar Kereskedelmi Kamara elnöke, a fogadáson jelen volt Ziga Vodusek, Jugoszlávia magyarországi nagykövete is.

Leopold Krese sajtónyilatkozatában elmondta, hogy a delegáció látogatása szorosan összefügg dr. Tímár Mátyásnak, a Minisztertanács elnökhelyettesének és Szitane Kavcsicsnak, a Szlovén Szocialista Köztársaság kormányelnökének májusi megállapodásaival. A delegációban részt vevő 22 szakember huszonkét szlovén vállalatot képvisel, s így lehetőség lesz arra, hogy a legkülönbözőbb magyar vállalatokkal építsék ki az együttműködést.

F. D. VORONOV szovjet vaskohászati miniszterhelyettes hétfőn Budapestre érkezett, ahol dr. Kocsis Józseffel, a kohó- és gépipari miniszter első helyettesével a két ország vaskohászatának együttműködéséről tárgyalt.

LANTOS DEZSŐ tanácsos, a belgrádi magyar külkereskedelmi kirendeltség vezetője hétfőn a jugoszláv fővárosban sajtóértekezleten tájékoztatta az újságírókat a csütörtökön megnyíló zágrábi nemzetközi vásáron való magyar részvételéről. Elmondotta, hogy az idén Zágrábban 24 magyar vállalat mutatja be termékeit, elsősorban gépipari, közszükségleti és vegyipari cikkeket.

A MAGYAR RÁDIO olimpiai stábjára ma a 22 órai híradást követően külön kiadással jelentkezik, címe: Músonon kívül. A szerkesztők és a riporterek világhírű művészekkel készítettek az olimpia napjaiban interjúkat, folytattak zenés beszélgetéseket. A műsorban megszólal Herbert von Karajan, Leonide Rysanec és Bing Crosby.

MOSZKVÁBAN, a Szakszervezetek Házának oszlopocsarnokában tegnap megnyílt a Közalkalmazottak Nemzetközi Szakszervezeti Szövetsége, a MOP ötödik kongresszusa. Munkájában hatvan ország küldöttei vesznek részt.

A PEZSGÓPALACKOK BETETDIJÁRÓL rendelkezett az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke. November 15-től megszűnik a szovjet pezsgősüvegek betétdíja, s utána már csak magyar pezsgőpalackokat váltanak vissza: a hétéceist öt forintért, az ennél kisebbet két forintért.

DANUTA OSADCZY neves lengyel grafikusművész 20 grafikáját állította ki a Lengyel Kultúra. A kiállítást tegnap nyitotta meg dr. Stanislaw A. Sochacki, az intézet igazgatója.

ITTASAN KESSELE TÁMADT a szolgálatban levő rendőr hadnagyra Sebők Ignác 20 éves ácsi kocsihasználó. Az Esztergomi Megyei Bíróság egyévi szabadságvesztésre ítélte. A korábban közkegyelem miatt megszüntetett eljárást is lefolytatják ellene. Kényszerelvonó kúrára kötelezték.

ÚJ-DELHIBEN, a Vlagyimir Havkin Járványügyi Intézetben első ízben sikerült előállítani gyermekbénulás elleni oltóanyagot. Így az indiai gyógyszerárak megkezdhetik az eddig importált oltóanyag hazai gyártását.

közlekedő lovas kocsinak. A baleset következtében a motorkecskár vezetője a helyszínen meghalt, utasát, Papp Anna 17 éves háztartásbeli, újfahéti lakost súlyos állapotban szállították kórházba.

Zala megyében, Sormás és Nagykanizsa között Dominik Iván 26 éves vasesztergályos, jugoszláv állampolgár személygépkocsijával beleütközött Lakatos Ferenc 40 éves fuvaros, nagykanizsai lakos kivilágítatlan lovas kocsijába. A baleset következtében a személygépkocsi utasa, Vincze Mijo 26 éves jugoszláv állampolgár a helyszínen meghalt. A személygépkocsi vezetője, a lovas kocsi hajtója és rako-dója könnyű sérülést szenvedett.

Új folytatásos bűnügyi kisregény

az ország-világ c. képes hetilapban!

Raymond Chandler: Spanyol vér

A bűnügyi kisregény egy helyi választás kapcsán bemutatja a „húsosfazék” körül tolongó, korrupt politikusok és az alvilág összefonódását

A krimi különösen most, az elnökválasztás évében érdekes

ÚJ FOLYTATÁSOS KRIMI AZ ORSZÁG-VILÁG CÍMŰ

KÉPES HETILAPBAN SZEPTEMBER 6-TÓL

Elhunyt dr. Soós Lajos

Dr. Soós Lajos, a Természettudományi Múzeum nyugalmazott igazgatója, a biológiai tudományok doktora 94 éves korában elhunyt. Több mint 60 évig szolgált a magyar muzeológia ügyét. Számtalan tudományos munkája alapul szolgál a korszerű malakológia műveléséhez. Ismeretterjesztő munkásságával sok területen járult hozzá a nép műveltségének növeléséhez. A Tanácsköztársaság alatt önállóvá vált Természettudományi Múzeum igazgatója és direktóriumának tagja volt.

Az elhunytat a Természettudományi Múzeum saját halottjának tekinti. Temetése szeptember 11-én, délután 3 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Eltemették Keleti Lászlót

Tegnap a Farkasréti temetőben a színjázművészet kedvelői, pályatársak, tanítványok, s barátai kísérték utolsó útjára a Thália Színház tragikus hirtelenséggel elhunyt népszerű művészt, Keleti László érdemes művészt. A ravatalnál a Thália Színház igazgatósága, pártszervezete, művészeti, technikai dolgozói nevében Sivó Emil gazdasági igazgató búcsúzott az elhunytól. Kazimir Károly, a Thália Színház művészeti vezetője és Színházművészeti Szövetség és a Színház- és Filmművészeti Főiskola nevében méltatta Keleti László sokszínű egyéniségét, emberformáló tehetségét. A kollégák nevében Nagy Attila idézte fel Keleti László emberi alakját. A sírnál László Endre, a rádió rendezője mondott emlékbeszédet a művész barátai nevében.

Angela Davis Szamarkand díszpolgára

Angela Davis az ősi üzég város, Szamarkand díszpolgára lett. Timur Nazirov, a város polgármestere közölte ezt az ottani egyetem gyűlésén, amelyen Angela Davis üdvözölte a 2500 éves város lakóit.

Angela Davis, aki a gyűlésen ragyogó üzég népviseletben jelent meg, beszédeben a következőket mondta: „Nagy megtiszteltetés jelent számomra, hogy ennek a csodálatos múlttal, gyönyörű jelenlét és nagyszerű kommunista jövővel rendelkező városnak lehetek díszpolgára. Nemcsak a város történelmi emlékei töltöttek el csodálattal, hanem azok az óriási eredmények is, amelyeket önök elérték a szocialista forradalom győzelmé következtében.”

(X) Halálozás: A Neon I. Sz. vezetősége és valamennyi dolgozója mély megrendüléssel tudatják, hogy munkatársunk és barátunk: DREGELY ANTAL, szövetkezetünk alapító, törzsgárda- és vezetőségi tagja 1972. augusztus 30-án váratlanul elhunyt. Temetése 1972. szeptember 7-én 13.30 órakor az Újköztemető halottasházából lesz. A szövetkezet saját halottjának tekinti.

Premier a Budafoki úton

Bevállik a fővárosban a lépcsőzetes munkakezdés

Tudósítónktól.

Hétfőn reggel 5 órakor volt a lépcsőzetes munkakezdés premijere a Budafoki úton. Hinnel Pál, a BKV forgalomszer-

vezési és -fejlesztési főosztályvezetője a következőket mondta:

— A lépcsőzetes munkakezdés a Budafoki úton és annak környékén 16 gyár több mint 8000 dolgozóját érintette. Anyanyit megállapíthatunk: a premier a reggeli és a délutáni órákban is jól sikerült.

— Az autóbuszok simán, minden zökkenő nélkül tudták lebonyolítani a forgalmat. A zsúfoltság mind a délelőtti, mind a délutáni órákban enyhült. A Budafoki úton egyébként a legkritikusabb negyedórát 5.30 és 5.45 között mérték, amikor 1500-an igyekeztek egyszerre a munkahelyükre. Hétfőn fél 6 és háromnegyed 6 között 1070-en utaztak, tehát a zsúfoltság jelentősen csökkent. Ezen az útszakaszon a BKV járművei 1100 személy szállítást tudják zsúfoltság nélkül lebonyolítani.

— Október 16-án a Fehérvári úton dolgozó 18 800 személy közül 7300-nak, a Gyömrői úton pedig 24 400 dolgozóból 13 300-nak a munkakezdési időpontja változik meg. A Fehérvári úti gyárakban is hasonlóan alakították ki a lépcsőzetes munkakezdést.

Békekölcsön-sorsolás szeptember 25–26-án

Az Országos Takarékpénztár szeptember 25–26-án rendezte meg az I. és V. és a VI. Békekölcsön ez évi második félévi sorsolását Budapesten. A kétnapos húzáson 1349 ezer kötvényt húznak ki, 187 298 200 forint értékű nyereménnyel és törlesztéssel.

Új csaták az autópiacon

Mindenki mindenhol

A genfi és a párizsi autószaalonok látogatói a kiállított modellek alapján meggyőződhetnek arról, hogy az Európában oly népszerű kisautók mellett ismét a középnagyságú, sőt a kifejezetten nagyméretű, már-már luxuskocsik kezdenek előtérbe kerülni.

A „kiskocsi”-komplexum

Sikerült olyan konstrukciókat előállítani, amelyek mérete majdnem „hagyományosan amerikai”, a fogyasztása viszont minimális. Ezek az új, általában Diesel-motoros autók, a Mercedes, British Leyland, BMW, Volvo cégek szereplőcarnakiból kerülnek ki. Autóipari szakemberek becslése szerint a következő években a vásárlóközönség érdeklődése a tágasabb, gyorsabb és más előnyökkel is rendelkező nagyokosok felé fog fordulni.

Merőben más a helyzet az óceán túlsó partján, az Egyesült Államokban. Az amerikai autópiacon mind keletdobbak a kiskocsik és a „három nagy” — a General Motors, a Ford, a Chrysler — egész gyáregységeket állított át kisebb méretű autók gyártására, ugyanis eladási statisztikáik erős visszaesést mutattak a nagy, luxus járművek piacán. (Egyébként az amerikai „kiskocsi” általában egy európai középautónak felel meg — méretben, teljesítményben és árban.) Az USA-ban is megkezdődött a „kisautók” előállítása: a GM Vega, a Ford Pinto, az American Motors pedig Gremh-in néven hozott forgalomba ilyen autót.

A Chrysler sem akart elmaradni a konkurenciától és megállapodást kötött a japán Mitsubishi-vel. E szerint 35 százalékos részesedést vállal a japán óriás cég tőkeállományából. Közös tervezésben és gyártásban már piacra is került Dodge Colt nevű miniautójuk. Az amerikai autógyárak helyzetét nehezíti, hogy saját piacukon meg kell küzdeniük japán és nyugatnémet vetélytársaikkal, ugyanis a Toyota, Honda és Volkswagen típusok igen elterjedtek az Egyesült Államokban. Az áruk is viszonylag alacsony.

Konkurenciaproblémák

A tavalyi üzleti év egyébként igen rossz volt az amerikai autóipar számára: 6,5 millió autót készítettek, ez 20 százalékkal kevesebb, mint az előző évi termelés. Ezenkívül a vásárlások csökkenésének egyik fontos oka az áremelkedés volt. Az új biztonsági berendezések bevezetése, a nyersanyagárak emelkedése és a növekvő infláció eredményeként átlagosan több mint 150 dollárral nőttek az eladási árak. Az ideai statisztikák szerint nemcsak a termelés, hanem az eladások, elsősorban az import kiskocsik forgalma nőtt jelentős ütemben a tavalyihoz képest. Mindez nem tartja vissza a „három nagyot”, hogy az európai piacon is egyre nagyobb lendülettel, minél több pozíciót szerezzenek meg.

Külön verseny folyik az amerikai piacon és Nyugat-Európában az eladások fokozásáért. Az elmúlt évtizedben a tőkés Európában évente átlagosan 7,3 millió autó talált vevőre, a 70-es években — a piacukató intézetek előrebecslése alapján — pedig várhatóan évi 11 millió gépkocsit fognak vásárolni. Ebből a nagy üzletből nem akarnak kimaradni

az amerikaiak sem. (Ma még a nyugat-európai országokon futó autók 70—80 százaléka a kontinensen készült és egyelőre nem kell tartani olyan méretű japán autódömpingről, mint amilyen az USA-t árasztja el. Az európai autópiacon meghódítása csak Japán távlati terveiben szerepel. Erdemes megjegyezni, hogy viszonylag Finnországban fut a legtöbb japán autó, mégpedig azért, mert földrajzi és éghajlati okoknál fogva Japán számára ez az ország tünik a legideálisabb európai próbapályának.)

A GM és a Ford már meglehetősen jó pozíciókkal rendelkezik Európában. Most a Chrysler indított új offenzívát a piacok megszerzéséért, miután lemaradt Európában a GM és a Ford mögött. John Ricardo, a cég elnöke szerint ennek célja van. A legfőbb az, hogy amíg a Ford a század elején, a GM 1920-ban, addig a Chrysler csak az 50-es évek végén jelent meg az európai piacon. 1958-ban a Chrysler megvásárolta a francia Simca, a spanyol Barreiros Diesel S. A. és az angol Rootes Motors Ltd. vállalatok részvényeinek egy részét, tíz év múlva pedig már a részvények 80 százaléka az amerikai tröszt kezében volt. A fennmaradó 20 százalék mindhárom országban a kormány tulajdona, ez viszont — Ricardo szerint — bizonyos gátat szab tevékenységüknek. A Chrysler-bébi közül a Simca a legjövődelmesebb, a Rootes profitja tavaly 26 millió dollárral csökkent, a spanyol leányvállalat pedig évről évre veszteséggel zárja mérlegét.

Az új Chrysler-taktika

Detroitban, a Chrysler központjában hosszú viták után született döntés az Európában követendő új taktikáról. Végül is az az álláspont diadalmaskodott, hogy az egész európai Chrysler-tevékenységet át kell szervezni, mégpedig nem elsősorban a gyártás folyamatát, hanem az irányítási és értékesítési szervezetet. A Chrysler igazgató tanácsa úgy döntött, hogy a cég európai tevékenységét központosítottan, „Ford-mintára” szervezi meg. Londonba helyezték a központot, megnövelték az európai irányítási munkatársainak létszámát és megváltoztatták a három európai érdekelt cég nevét (Chrysler France, Chrysler Espana, Chrysler UK).

Mindhárom gyár vezetősége, valamint a londoni központ havonta koordináló, együttes megbeszélést tart a jövőben. Emellett határozat született arról, hogy fokozatosan meg kell valósítani a három nyugat-európai Chrysler-gyárban előállított különböző gépkocsik uniformizálását. Nem arról van szó persze, hogy ugyanazt a típust fogják mindenhol készíteni, hanem arról, hogy olyan alkatrészeket kell felhasználni és olyan gépsorokat kell felállítani, amelyek többféle modell gyártását teszik lehetővé bármely országban. Másképpen szólva: egységesített „autópanelek” használatára térnek át és ezek az elemek bármely Chrysler-kocsihoz alkalmazhatók lesznek.

A Chrysler-átszervezés piaci eredménye csak néhány év múlva lesz lemérhető, de az már most megfigyelhető, hogy a „harmadik” megjelenése megélelnti a konkurens európai üzleti politikáját is.

Gonda György—Lőrincze Péter

TÉVÉFÓRUM

Válaszol Faluvégi Lajos pénzügyminiszter

Ezúttal Faluvégi Lajos pénzügyminiszter szerkesztőségünkhez eljuttatott választ közöljük az MRT április 27-i Gazdaságpolitikai Fórumára.

Mekkora a gyermekruházati cikkek forgalmi adója? (Trosszer Ferenc: 260—358).

A gyermekruhának csak egy része forgalmiadó-köteles, és az adó mértéke a többi ruházati cikkéhez képest alacsony. Más részük után nem kell forgalmiadót fizetni, sőt az állam fogyasztói árkiegészítés formájában jelentős támogatást is ad. Így, amíg a felnőttek ruházati cikkeinek átlagos forgalmiadója 31 százalék, addig a gyermeköltözeteké csak 16 százalék.

Miért emelték a turistaszállások díját, amikor azokat zömében kispénzű fiatalok veszik egyháza? (Egri Imre és Kulcsár Albert, Nyíregyháza).

A belkereskedelmi miniszter az Országos Anyag- és Árhivatal elnökével egyetértésben 1972. április 1-től újból szabályozta a szállodai és az egyéb szállások árát. Az áremelést az indokolta, hogy a díjak jóval alacsonyabbak a tényleges költségnél és egyre kevésbé nyújtottak fedezetet a mindinkább növekvő igények kielégítéséhez. (A Turistaellátó Vállalat jelenleg — egyéb kedvezmények mellett — évi 9 millió forint állami támogatásban részesül.) A kispénzű fiatalokat érintő társas turistaszállások díja a napi 3 forintos áremelés után — teljes áron — napi 20 forint. A fiatalok ebből — szervezett kirándulásaik esetén — 50 százalék kedvezményt élveznek, tehát az őket terhelő díjmelés egy napra mindössze 1,50 forint. Az ifjúsági turizmust egyébként az ifjúságpolitikai alpból adott egyéb kedvezményekkel is támogatjuk.

Vontak-e felelősségre olyan vállalatvezetőket, akiknek a vállalata rosszul dolgozik? (Rudas József: 680—753).

A felügyeleti szervek a mulasztást elkövető vezetőkkel szemben rendszeresen élnek a felelősségre vonás jogával. Törvény írja elő, hogy a hibás gazdasági döntések miatt bajba kerülő vállalatoknál meg kell keresni a felelőst. A felelősségre vonásnak különböző fokozatai vannak, egészen a leváltásig. A vezetésben mutatkozó hiányosságok miatt már eddig is több vállalatvezetőt leváltottak. Így például felmentették állásából a Békéscsabai Kötöttárugyár igazgatóját. Sok esetben átmeneti időszakra alaphétszám csökkentést, nyereségprémium-eltiltást rendeltek el.

Miért importálunk olyan árucikkeket, amelyekből a magyar ipar is képes kiváló minőségűvel ellátni a piacot? (Bordás Ferenc: 384—443).

Előfordulhat, hogy ilyen cikkeket importálunk, de ez nem gyakori. A fogyasztási cikkek importjának tekintélyes része azokból az árucikkekből tevődik össze, amelyeket belföldön nem termelünk. Más cikkeknel (például sör, egyes építőanyagok) éppen a szűkös hazai termelés miatt kell az import. A termékek harmadik csoportjában (például egyes ruházati, műszaki és vegyi cikkek) az import lehetővé teszi a választék bővítését, erősíti a gazdaságosabb és korszerűbb termelésre irányuló ösztönzést. Az import-termékek egészséges versenyt bontakoztattak ki, és a belföldi termelők javították termékeik minőségét, csökkentették árát (például rádió, porszívó, vegyi cikkek). Mindezek együttesen a lakosság jobb ellátását segítik elő.

Van-e felmérésünk arról, hogy az állami személygépkocsik számának csökkentése mennyi megtakarítást jelent majd a népgazdaság-nak? (Miskolc, 41—151).

A várható megtakarítás mértékéről készült felmérés. A számítások szerint a személygépkocsik számának 8—10 ezres csökkentése várható. A megtakarítás a fenntartási költségeknél (például üzemanyag, javítás, szerviz, gépkocsivezetők bére stb.) mintegy 1—1,2 milliárd forint. Ezenkívül, mivel az új szabályok miatt az intézmények és a vállalatok a jövőben kevesebb gépkocsit fognak vásárolni, kisebb lesz a beruházási költség. Ugyancsak jelentős tényező, hogy a gépkocsik értékesítése nyomán a várható bevétel mintegy 3—400 millió forintra becsülhető. Népgazdasági szempontból a leglényegesebb az, hogy a közúti személygépkocsi-állomány csökkentésének hatásaként mintegy 8—10 ezer gépkocsivezető irányítható át a közhasználatú fuva-

rozás, az autóbushálózati területére, tehát a munkájuk a jövőben hatékonyabb lesz.

Miért nem vezetik be ismét a gyermektelen-ségi adót?

A gyermekneveléssel kapcsolatos költségek miatt — amelyek egy részét ugyan a társadalom fedezi — a gyermekes családok a gyermektelenekhez képest hátrányos helyzetben vannak. Kétségtelenül, ez az aránytalanság adóval is mérsékelhető, ám az adó, bár alapvetően helyes szociálpolitikai cél érdekében működött 1953 és 1957 között, a gyakorlatban nagyon sok ellentmondást hozott felszínre, amelyek miatt megszüntették (például: állandó vita tárgyát képezte az életkor alsó és felső határa stb.). Véleményünk szerint a még fennálló aránytalanságokat célszerűbb fokozatosan — a társadalom teherviselő képességének figyelembevételével — a gyermekneveléssel összefüggő társadalmi juttatások növelésével feloldani. (E folyamatba sorolható a három és több gyermekes, valamint az egyedülálló egy-két gyermekes szülők családi pótlékának felemelése is.)

Hány forintban lehetne megállapítani a létminimumhoz szükséges összeget? (Kovács Zoltán — Pécs: 18—25).

„Létminimum” alatt általában azt az összeget szokták érteni, amely az adott országban egy személy egyhavi létfenntartásához — a legalapvetőbb anyagi és kulturális szükségletek kielégítéséhez — elegendhető. Ez a színvonal — objektív ismeretek hiányában — teljes pontossággal nem határozható meg, hivatalosan rögzített szintje általában nincs. Korunkban a gazdasági-társadalmi fejlődés eredményeként a létminimum fogalmán már nemcsak a létfenntartáshoz abszolút értelemben véve elegendhető jövedelmet értik, hanem azt az összeget, amely adott társadalmi és gazdasági viszonyok között a lakosság döntő többsége által rendszeresen elérhető fogyasztási javak és szolgáltatások megszerzéséhez elegendő. Szocialista társadalomban ezeknek a minimális szükségleteknek egy részét — elosztási rendszerünkben — nem a bérekből, fizetésekkel szembe fordított közvetlen lakossági jövedelmekből elégítik ki, hanem a legkülönbözőbb társadalmi juttatásokból, szolgáltatásokból, amelyek jelenleg a lakossági összjövedelmek mintegy 25 százalékát alkotják. Kérdéses tehát, hogy a mi viszonyaink között helyes-e, célszerű-e a „létminimum” valamilyen forintösszegetben való meghatározása. Azt kell inkább figyelemmel kísérni (s ez történelmi nálunk is), hogy miként alakul az alacsony jövedelmű rétegek életszínvonala, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el a 600—800 forintot. Különböző bér- és szociálpolitikai intézkedésekkel természetesen törekszünk arra, hogy ezeknek a rétegeknek a helyzetét fokozatosan javítsuk.

Mi az Állami Fejlesztési Bank feladata? (208—700).

Az Állami Fejlesztési Bank a legnagyobb állami beruházásokkal kapcsolatos bankszerű feladatok ellátására alakult. Jelentős szerepe van a beruházások pénzügyi előkészítésében, lebonyolításában és ellenőrzésében. Úgy is mondható, hogy az ÁFB a költségvetés fejlesztési bankja. Ezen túl fontos feladatai vannak a vállalati beruházások állami támogatásának előkészítésében és odaítélésében, egyszersmind szoros együttműködésben a többi pénzügyi intézménnyel a beruházások pénzügyi információs centrumának feladatát is betölti. Elemzéseket, prognózisokat és javaslatokat készít a kormányzati döntések előkészítéséhez, a népgazdasági tervezés és költségvetés összeállításához is.

Az autópályák építése sok pénzbe kerül, éppen ezért gondoltak-e az úthasználati díj bevezetésére, hiszen így az úthasználati díj költségeket, aki az utakat használja? (Fehér János, 218—842).

A közúti hálózat fejlesztésének — elsősorban az autópályák építésének — költségeit a legtöbb állam megosztja az úthasználókkal. A fejlesztés magas költségei mellett az úthálózat fenntartásáról és korszerűsítéséről is gondoskodni kell, ezért — személyes véleményem szerint — indokolt lenne, hogy a nálunk létesítendő autópályákon sor kerüljön úthasználati díj bevezetésre. Az így jelentkező bevételeket a fenntartási költségek és a további beruházások finanszírozására lehetne felhasználni.

HORIZONT • HORIZONT • HORIZONT

Francia folyóirat magyar melléklete

A Montieur Du Zomerc International című francia gazdasági folyóirat május 22-i számának 34 oldalas magyar mellékletében foglalkozik Magyarországi gazdasági életével, külkereskedelmével és a magyar-francia kereskedelmi kapcsolatokkal. A melléklet — egyebek között — tartalmazza Nyerges János cikkét a magyar-francia együttműködésről.

Moszkva—Zágráb légijárat

Megállapodás jött létre a Moszkva és Zágráb közötti rendszeres légijárat megindításáról. Az új járaton május 31-én kezdődik meg a forgalom. A 72 üléses TU—134-es személyszállító repülőgépek hetenként egyszer közlekednek majd ezen a vonalon.

Amerikai külkereskedelmi deficit

Az amerikai kereskedelemügyi minisztérium bejelentette, hogy az ország külkereskedelmi mérlegében áprilisban az ország történetének második legnagyobb arányú deficitje következett be. Az Egyesült Államok ekkor 3760,3 millió dollár

értékű árut exportált és 4459,7 millió dollár értékű árut importált, tehát a deficit összege: 699,4 millió dollár. Az első négy hónap deficitje: 2,2 milliárd dollár.

Kína Concorde-ot vásárol?

A Párizsban tartózkodó kínai küldöttség tárgyalásokat kezdett az angol-francia együttműködéssel épülő Concorde szuperszonikus személyszállító óriás repülőgép vásárlásáról. A Kínai Népköztársaság mintegy 45 millió font sterling értékben három darab Concorde-ot szándékozik vásárolni.

Japán acélkartell

Japán tizenhét legnagyobb acélipari vállalata elhatározta, hogy kartellt alakít az Egyesült Államokba irányuló japán acélexport korlátozására. A japán monopóliumok gyakorlatában ez szokatlan lépésre azért került sor, mert az Egyesült Államok felszólította Japánt: a következő három évben fokozatosan csökkentse amerikai exportját, amely alacsony árai miatt erősen veszélyezteti az amerikai acélipari trösztök belső piacát.

Kerekasztal-beszélgetés a polbeatról

Nemrég riport jelent meg lapunkban a pol- és folkbeatról, amelyekkel kapcsolatban — bár nem új fogalmak — még nemigen alakult ki egységes álláspont. Néhány, egymásnak ellentmondó véleményt gyűjtöttünk egybe e riportban, elsősorban figyelemfelkeltésül. Azóta számos olvasólevelet kaptunk, s a felvetett problémákkal más lapok is foglalkoztak.

Hogy továbblépjünk, meghívtunk szerkesztőségünkbe néhány illetékes szakembert egy kerekasztal-beszélgetésre. Vendégeink: Debreczeni Tibor, a Művelődésügyi Minisztérium közművelődési főosztály és a Népművelési Intézet képviselőjében; Hollós Lajos, a rádió zenei főosztályának szerkesztője; Maróthy János, a Zenetudományi Intézet tudományos főmunkatársa; Solyom Gábor, a KISZ KB kulturális osztályának munkatársa; Vajda Tibor, a Művelődésügyi Minisztérium zenei főosztályának főelőadója.

A kommercializálódás ellen

— Azzal kezdhethetünk talán, hogy milyen előzmények után, mikor és hogyan alakult ki a polbeat mozgalom?

MARÓTHY: A fiatalságnak mindig megvan az az igénye, hogy megfogalmazza a maga személyes viszonyát az élethez. Jó másfél évtizede nemzetközi viszonylatban megkezdődött valami olyasmi, amit én úgy neveznék, hogy az ifjúság szabadságharca a kommercializálódás és a kultúra elmechanizálódása ellen. Nálunk a hatvanas évek elején jelentkezett ennek első hulláma. A fiatalok gitárt vettek a kezükbe, jórészt saját maguk által készített zenére saját maguk írtak szöveget, és ezt saját maguk adták elő. Korábban a legnépszerűbb tömeghangszer a tangóharmonika volt, amatőrmozgalmainkat pedig a nagy blokkok — kórus, néptánc stb. — jellemezték. E fordulat eredményeként a gitár kiszorította a harmonikát, elősegítve az egyéni invencióra jobban építő formákat.

Mindez aztán részben beletorkollott a beatbe, majd a táncdalfesztiválok intézményén keresztül házasságra lépett a már bevált kommercialis műfajokkal. Ezáltal kialakult a tánczenei iparnak egy újfajta stílusa, amely ha jól ítélem meg a helyzetet, éppen mostanában kezd alkonyához érni.

Ugyanakkor e folyamat másik ága — amely aztán a nem éppen legszerencsésebb, mert igen leszűkítő polbeat elnevezést kapta — képviselt egy igényesebb, népzenei összefüggésű, esztétikailag is felelősebb, a világhoz való mélyebb viszonyt meghatározni próbáló műfajt. Különösen a hatvanas évek közepén, a vietnámi szolidaritási akciók kapcsán kezdett ez kibontakozni. Aztán különböző megfontolásokból, de jórészt azért, mert így kényelmesebb volt, szépen, csendesen sorsára hagyták ezt a jobb sorsra érdemes mozgalmat. Pedig művelői állandóan, tömegesen jönnének alulról felfelé, de a szakmai szelvények olyanok, hogy vagy a kommersz felé szorítják, vagy pedig teljesen visszanyomják őket.

Ennek ellenére kialakult egy élmezőny, amelyet olyan típusú együttesek képviselnek, mint az *Orfeo*, a *Kalaka*, a *Monsoon* stb. Nem közvetlenül „pol” ez, és főként nem vezérik színlamok ismételt, gondatlanul sokkal szélesebb, gazdagabb, személyesebb; — és egyre kevésbé „beat”, hiszen keresik és feldolgozzák a népzene mélyebb rétegeit, a finom, árnyalt hangzásokat, amelyekben már nyoma sincs a beat lármájának. Figyelemre méltó egyébként, hogy a beateen belül is van ennek parallellja. Ezekben a gyerekekben megvan az az óltás, amit ők a zenei általánosból és a Kodály-nevelésből kaptak, csak éppen most már nem tananyag számukra, hanem valami saját igényeknek csinálni belőle. Egész sereg dologban messze túlmennek azon, amit mi az ifjúság zenei izléséről elképzeltünk.

Kényelem, túlvatosság

— Ebben a hosszmetriai áttekintésben jó néhány olyan megállapítás szerepel, amely közelebbi megvitatást érdemel. Tisztázásra szorul először is az: mi hát voltaképpen a polbeat? Hová is soroljuk művészeti értékeit, és tágabb társadalmi mondanivalóját illetően?

VAJDA: Műfajilag néhány perces zenei művekről, szöveges dalokról van itt szó, amelyeket szólóban vagy kamaragyüttesben adnak elő, tánc- és beatzenében szokásos hangszerek kíséretével; ezek az utóbbi időben kiegészültek népi hangszerekkel is. Tartalmilag: politikai és társadalmi problémákat érintő szöveg, amely kilép a táncdalok 200 szót variáló szokványos és felszínes szerelmi tematikájából. Zeneileg: közérthető, populáris zene, amelynek megvan a lehetősége, hogy komplexebbé váljék.

MARÓTHY: Tegyük hozzá, hogy igen nagy felületen és intenzíven kapcsolódik

a folklórhoz. Mégpedig nemcsak a hagyományos értelemben vett paraszti folklórhoz, hanem igen jelentős szerepe van benne a magyar és a nemzetközi munkásfolklórnak is.

DEBRECZENI: Mindez azonban csak akkor lehet igazán jó és hasznos, ha itt és most aktuális, izgalmas közéleti, politikai kérdésekhez szól hozzá, azokhoz, amelyek ifjúságunkat a legközelebről és a legszemélyesebben érintik.

HOLLÓS: Az ifjúság ki akarja próbálni energiáit, keresi a maga küzdési területét, problémáit, amelyeket — abban a formában, ahogyan az idősebb s a közép-nemzedék életében felmerültek — konszolidált társadalmunkban már nem talál meg. E keresésben néha türelmetlen, nyers. De egészségében véve jól felismerhető, hogy a kényelmesség és az elkommercializálódás ellen harcol. Tulajdonképpen generációs problémákat vet fel, nem tud úgy gondolkodni, mint az előtte járó nemzedék.

MARÓTHY: S éppen ez az, amitől idegesek lesznek a lektorok. Nem arról van szó, hogy nyakló nélküli szabadságokat pártfogoljunk. De ne akarjunk mindig a problémátlanabb, könnyebb úton járni. Túl erős és általános nálunk az a felfogás, hogy legjobban a dalok a szerelemről szólnak, így nincs velük semmi baj. Nagyon kényelmes álláspont ez, csak éppen elszomorító kontrasztelekcióhoz vezet, az ifjúság legintudatosabb, leginkább elkötelezett, politizálni akaró rétegeinek rovására.

DEBRECZENI: Való igaz, ha az együttesek — akár a legjobb szándékkal — politikai, társadalmi kérdésekhez nyúlnak, sok esetben minden ok nélkül is jelentkezik a kockázattól való félelem, a túlvatosság. Itt is csakúgy, mint az amatőrmozgalom több más területén, a korábban kialakult beidegződés akadályozza a gondolkodó, töprengő jobbat akarást.

Tömegmozgalom ellentmondásokkal

— Többször elhangzott itt az, hogy a polbeat: tömegmozgalom. Jó lenne alaposabban szemügyre venni ezt a kérdést. Valóban tömegmozgalom-e, illetve adva vannak-e benne erre az egészséges lehetőségek? S ha igen, hová soroljuk szervezettel, milyen intézmények foglalkozzanak vele?

SÓLYOM: A néhány valóban színvonalas együttest még nem nevezhetjük tömegmozgalomnak. De azaz kellene válnia a polbeatnak, megfelelő segítséggel. A KISZ az 1967-es fesztivállal szeretett volna egy új tömegmozgalom irányítója lenni, de hamarosan kiderült, hogy túlértékeltek a helyzetet. Kevesen jelentkeztek, azok is többnyire inkább csak divatból, vagy — egy-két tiszt kivételével — a majdan várható pénzkereset reményében. Ezért aztán az a vélemény alakult ki, hogy ilyen fesztivált nem rendezünk. Egyrészt, mert a polbeat nem tömegmozgalom, másrészt, mert ez a szakmai szervek és a tömegkommunikáció, főként a rádió feladata. Viszont be kell vallanunk, hogy nem törődünk eléggé a pol- és a folkbeatel. Elsősorban az ifjúsági klubokban lehetne elkezdni a tervszerű és tudatos irányítást.

MARÓTHY: Ott voltam annak idején az 1967-es fesztivál zsűrijének tanácskozásain, és láttam, milyen késhegyre menő és hiábavaló küzdelmet kellett folytatni egy hibás koncepció ellen. Hogy: „az ifjúságnak a kedvelt beategyüttesek és slágerzeneekesek kellene”. Hogy: próbáljuk rávenni a befutott tánczenészeket, rittyentsenek valami polbeatot. Ők aztán rittyentettek is, cinikusan összecsaptak valamit, mert hogy ezeket a polbeatdol-

gokat most „el lehet adni”. Ez, persze, visszajára sült el, a tömegekben mély ellenérzést ébresztett. Akik táncolni akartak, nem értették, miért kell a tánczenét Kennedyvel és békeharccal megtölteni, mások meg, akik a közéletiség felől nézték a dolgot, híg kompromisszumnak, hamisításnak érezték ezt a fajta „polbeatot”. Az sem igen vált javára a mozgalomnak, hogy a rádió — „kipipálva” a feladatot — játszott és játszik ugyan polbeatot, de még évek múlva is csak a Gerillák legrégibb, legprimitívebb felvételeit.

Ami a tömegmozgalommal illeti: hogyan is bontakozhatna ki, ha az égvilágon semmi támogatást sem kap? Összehasonlításként: az NDK-ban már ötezer ilyen csoport van, és nagy a felfutás a Szovjetunióban is. Tavalyelőtt a berlini fesztiválon ott volt a moszkvai energetikai intézet együttese; már tudniillik az egyik, mert mikor a srácokat kérdeztem, hány együttes van a Szovjetunióban, azt felelték, nem tudják, de annyi biztos, hogy csak az ő intézetükben 40 csoport működik. Az is jellemző adat, hogy amennyi lemeze egyáltalán van a hazai együtteseknek, az — az első fesztivál kis mikrolemezeit kivéve — mind az NDK-ban készült.

SÓLYOM: A polbeat is helyet kap a két-évenkénti Salgótarjánban amatőröknek rendezett fesztiválokon...

MARÓTHY: ... amelyekben aztán olyan sajátos kategóriák érvényesülnek, hogy például a Monsoon-együttes jelentkezik polbeatra, de nem engedik, mert történetesen nemzetközi munkásdalokat énekel, amelyeket nem maga csinál; folkba nem kerülhet, mert nemcsak magyar, amit játszik. A végén a tánczenei kategóriába dugják őket, ahol, persze, nem tudják túlordítani a beategyütteseket.

Javaslatok és összegzés

— Lépjünk előbbre. Milyen javaslatokat, felajánlásokat tesznek a jelenlévők az általuk képviselt szervek nevében?

DEBRECZENI: A Népművelési Intézet előadóművészeti osztálya foglalkozik a közművelődéssel kapcsolatos amatőr zenei élettel is. Ez lehetne a mozgalom szakmai irányító szerve. Ha fontosnak bizonyul, erre a területre is — akár a közeljövőben — szerzünk szakembert, aki re első feladatként az várna, hogy más szervezetekkel és szakmai segítőpartnerekkel felmérje: tulajdonképpen mi is a helyzet. Amennyiben a felmérés a tömegmozgalom lehetőségeit bizonyítja, jövőre az intézet a maga szűkös szakmai lehetőségeit fel tudja ajánlani az együttesek vezetőinek továbbképzésére. A Művelődésügyi Minisztérium közművelődési főosztályának álláspontja: a szervezés feladata a most alakult KÓTA (Kórusok Országos Tanácsa) szervezetre hárulna, amelynek megyei apparátusai vannak. A KISZ segítségét azonban sem az intézet, sem a főosztály nem tudja nélkülözni.

SÓLYOM: A KISZ elvileg nem zárkózik el a támogatástól. VIT-delegációkban máris vannak ilyen együttesek, s a jövőre rendezendő országos diáknapokon önálló kategóriáknak írjuk ki ezeket a műfajokat. Amennyiben a zenével foglalkozó szakmai szervek létrehozhatnak megfelelő élővonalbeli együtteseket a már meglévő mellé, és valamelyest kialakulnak egy tömegmozgalom körvonalai, szí-

Swierkiewicz Róbert metszete

vesen adunk nyilvánosságot, s esetleg mégis sor kerülhetne újabb fesztiválra.

HOLLÓS: A rádió csak hivatásos szerzők műveit tűzi műsorára, és csakis hivatásos előadók tolmácsolásában. Más a helyzet, ha a pol- és folkbeat folklórnak tekintjük. Akkor sem hágható át azonban a két alapvető szempont: mint központi tömegkommunikációs eszköz, a rádió nagy felelősséggel és következetesen ügyel a politikai tartalom tisztaságára, szakmai tekintetben pedig a művészi színvonalra. És még valamit: arról beszélünk itt, hogy a fiataloknak ez az önkifejezési formája a kommercializálódás ellen fordul — márpedig attól a pillanattól kezdve, amint a rádióban vagy a televízióban lépnek fel az együttesek, tevékenységük óhatatlanul elindul az üzletszerűvé válás felé. A folklór legnagyobb erete éppen az, hogy sohasem vált üzleti anyaggá, ideje volt arra, hogy keresztülmenjen a maga folklorizációs folyamatán, a tökéletesedés vagy a romlás felé. Ebben a mozgalomban ez még nem zajlott le.

VAJDA: A Művelődésügyi Minisztérium zenei főosztálya részéről megígérhetem, hogy támogatjuk a műfaj élővonalbeli együtteseit, és ösztönözzük a Hangfelmegyártó Vállalatot ilyen lemezek kiadására. Bár igazán mi csak akkor foglalkozhatunk velük, ha hivatásos szintre érnek.

MARÓTHY: Amatőr mozgalomról lévén szó, elsősorban a művelődési házak hálózatának kellene foglalkoznia vele.

DEBRECZENI: A művelődési házak decentralizáltan működnek, a minisztériumnak nincs fölöttük hatalmi jogköre. A megyei művelődési központokhoz is csak felhívással fordulhat, javaslatokat tehet, de utasítást nem adhat. A helyi irányítóktól függ a polbeatnak esetleg adható támogatás, a szubjektív tényezőknek azonban igen nagy itt a szerepe.

MARÓTHY: Ki kellene szemelni legalább egy, megfelelő tekintélyű művelődési házat, amely meghatározott céltámogatást kapna. Legyen ott magnótár, kottatár, néhány szakember, akiket kiküldhetnének a kezdő együttesekhez, hogy segítsék őket. Olcsó kiadványok, dalosfüzetek jelenhetnének meg. Mindezek a szervek, amelyeknek módjában áll, segítsék ezeket a gyerekeket, hogy jószándékú mozgalmuk legalább a minimális létezési feltételeket megkaphassa. Élénk szellemű, aktív fiatalokról van itt szó, akik bizonyos értelemben kulcsot jelentenek, segítséget adhatnak egy régi probléma fokozatos felszámolására is. Jól ismert dolog, hogy a munkásság részvétel hangverseny-életünkben jelenleg alig ötszázalékos. A fiatal nemzedékek okos zenei aktivizálása ebben is jelentős fejlődést hozhat.

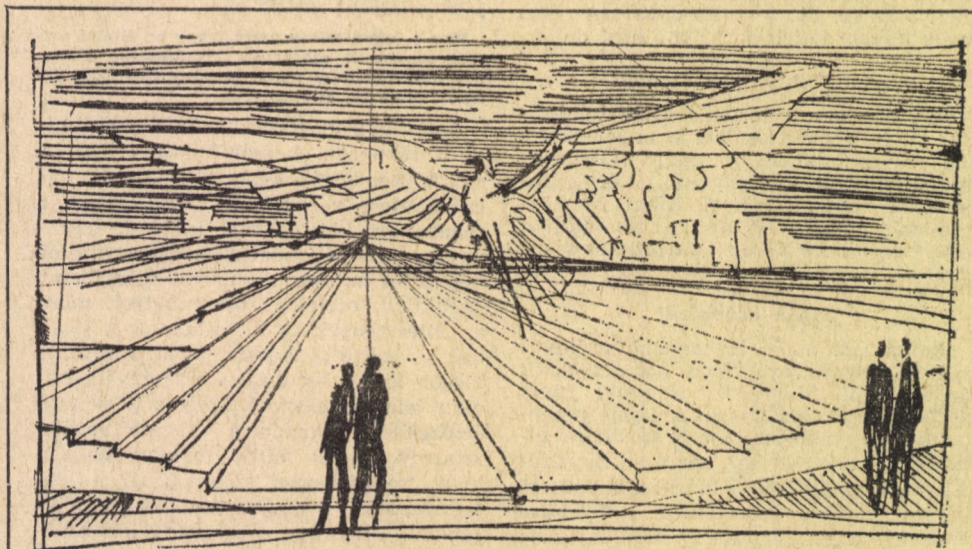
HOLLÓS: A rádiónál minden jelentkezőt meghallgatunk, s ha érdemesnek látjuk, magnószalagra vesszük számaikat. Szívesen segítünk, és segítsenek ők is: búvárkodjanak, kutassanak, hozzanak el, mutassanak meg minden hazai és külföldi anyagot, feldolgozást, saját művet.

*

Az elvi egyetértés nyilvánvaló, a problémák, nehézségek feltárásával pedig, úgy érezzük, közelebb jutottunk a kérdés tisztázásához s egyben megoldásához is.

Az itt elmondottakkal kapcsolatban lapunk minden hozzászólást, javaslatot szívesen lát.

Dalos Gábor

Kiss Attila rajza

Medicor-helyzetkép

A komplex program vállalati hatásai

Termékeinek kilencven százalékát exportálja a Medicor Művek, így érthető, hogy orvostechnikai iparunk központjának gazdálkodásában sokoldalúan érvényesülnek a világgazdasági hatások.

— Kielégíteni a hazai igényeket és versenyben maradni a világgazdaságban, e két cél összeegyeztetése sajnos, nem mentes az ellentmondásoktól — mondta dr. Martos István vezérigazgató. — Jelenleg a Medicor a hetedik legnagyobb orvosi műszer- és berendezésexportáló vállalat a világon. Ahhoz, hogy előbbre jussunk, gyorsabb ütemben kellene fejlődnie a sorrendben előttről álló tőkés cégeknek, ahol az évi forgalmi növekedés igen gyors, 13–14 százalék. A miénk sem kevesebb, de ennél is gyorsabb ütemre lenne szükség.

Termelői együttműködés

— Nemrég tanulságos vizsgálatot végeztünk, amelyben megkíséreltük feltárni a vállalat világgazdasági helyzetét — folytatta a vezérigazgató. — Több tényezőtől azt a következtetést vontuk le, hogy gyártmánystruktúrában növelnünk kell az úgynevezett termelői fogyasztásra szánt termékek arányát. A különböző részegységeket, regisztrálókat, tartozékokat ugyanis gazdaságosabban lehet értékesíteni, mint a kész orvosi berendezéseket, mivel ezeket költségvetési szervek vásárolják. A költségek nemzetközi összehasonlításánál kitűnt, hogy számunkra is előnyös, ha szorosabban fűzzük termelői együttműködésünket a szocialista országokkal, ami egyben a kapacitás kihasználását is javítja. Új lehetőségeket teremthet az is, hogy az idén megszervezük első külföldi szervizvállalatunkat Limában, majd jövőre Algériában. A szerviz- és vevőszolgálatot eddig bizományosok látták el. A garanciális javításokon túl a szervizüzemben növelik a termékeink iránti bizalmat, megteremthetik a fejlődő országokban a későbbi ipari kooperációk alapjait. Ezért a következő években tovább bővítjük a külföldi szervizüzemek körét.

A Medicor Művek 45 országgal áll rendszeres kapcsolatban. Termékei kétharmadát szocialista országokba exportálja. Mint önálló exportjogi vállalat, piaci tevékenységében már túlhaladta az egyszerű áruforgalmat, helyt adva a fejlettebb külkereskedelmi módszereknek.

Berendezés — szakosítás

A fejlett tőkésországgal a régebbi bérunkaszerződéseket fokozatosan komplex kooperációkká bővítették. Az együttműködésük ma már a műszaki fej-

lesztéstől az értékesítésig terjednek. Röntgen- és elektronikus berendezések gyártására kötöttek több éves, átfogó szerződéseket NSZK, holland és USA cégekkel; egy-egy megállapodás értéke 3–400 ezer dollár. A kereskedelmi együttműködések segítik a közös fellépést a versenytárgyalásokon, és hozzájárulnak egymás áruszerkezetének kölcsönös kiegészítéséhez is. Kedvező, hogy az utóbbi években a szocialista országok is egész sor ilyen egyezményt kötnek. A Medunion-egyezmény például — amely a Szovjetunió, az NDK, Csehszlovákia, Lengyelország és Magyarország között jött létre — koordinálja a komplett kórházi berendezések gyártását, szállítását és szerelését. Az öt ország most épít a Medicor vezetésével, kétmillió dollárért kórházat Peruban, és hasonló beruházást kezdtek meg Zambiában is. Ez az együttműködés jó alapot teremthet a KGST-országok tervezett szakosítási programjához.

Fellendült az elmúlt években a Medicornál a licenckereskedelem. Nemrég 10 millió forintért NSZK és svájci cégektől gép- és termelési eljárásokat vásároltak, s a magyar ionizátorok gyártási jogát előnyös feltételek mellett átadták az Egyesült Államoknak. Piaci kapcsolataikat közös vállalatokkal is erősítik. Jelenleg kereskedelmi közös vállalatuk működik Svájcban, termelési, illetve licenckereskedelmi cég Angliában, és most szervezik a magyar—NSZK kereskedelmi vállalatot.

Kétoldalú szerződések

A KGST komplex programjában kiemelt helyen szerepel az orvosi biológiai eszközök, berendezések kutatásának, fejlesztésének és gyártásának összehangolása. Tavaly a közös célok megvalósítására hét szocialista ország kötött egyezményt. Kidolgozták az 55 témából álló közös munkaprogramot is, amely a párhuzamos fejlesztések elkerülését, a gazdasági-szellemi erőforrások jobb kihasználását teszi lehetővé. A programban szerepel — többek között — az orvosi intézmények számítógépes irányítása, a létfontosságú szervek pótlásának kutatása, az orvosi készülékek automatizálása. E szakterület távlati integrációs törekvései mellett bővülnek a kétoldalú orvostechnikai szakosítási kapcsolatok. A Medicor különösen Csehszlovákiával és az NDK-val alakított ki kedvező szakosítási egyezményeket. Az idén összegeket ötvözték Moszkvában a röntgengépek ötvözték szakosítását, amelyben előreláthatólag jelentős feladatok hárulnak a Medicor Művekre is.

B. K.

Dr. Bíró József Bécsben

Magyar—osztrák gazdasági tárgyalások

Dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter és dr. Josef Staribacher, osztrák kereskedelmi és iparügyi miniszter pénteken Bécsben aláírta a két állam között a mezőgazdasági és ipari termékek származási jelzéseinek, eredetmegjelölésének és a származásra utaló egyéb megnevezéseknek védelméről szóló egyezményt és az ahhoz csatlakozó jegyzőkönyvet. Az aláírásnál jelen volt Kurtán Sándor bécsi magyar nagykövét.

Az egyezmény, amely első ízben jött létre a két ország között, meghatározza és mellékleteiben tételesen felsorolja azokat a származási országra utaló magyar, illetve osztrák mezőgazdasági és ipari termékeket, amelyeket az egyik szerződő fél országában csak akkor forgalmazhatók, ha azok valóban a másik fél országából származnak. Az egyezmény tehát kizárja a fogyasztók megté-

vesztésének lehetőségét és ugyanakkor biztosítja, hogy a két ország érdekelt vállalatai vagy érdekképviseleti szervei a valóságnak nem megfelelő eredetmegjelölést alkalmazók ellen hathatósan felléphessenek.

A két miniszter tárgyalásokat folytatott a magyar—osztrák gazdasági kapcsolatok időszerű kérdéseiről. Megállapították, hogy az utóbbi időben jelentős előrehaladás mutatkozik, különösen a gazdasági-műszaki kooperációk területén. Egyben megvizsgálták, milyen intézkedések szükségesek az ipari együttműködés, valamint a kétoldalú árucserre-forgalom kölcsönös megkönnyítése és további fokozása érdekében. Ezzel kapcsolatban meg tárgyalták a két ország között létrehozandó új, korszerű alapon nyugvó hosszú lejáratú megállapodás elvi kérdéseit.

Japán kereskedelem

Két tűz között

Nem várhatunk önökre örökre — mondta a közelmúltban vezető japán üzletember egy csoportjának John Davies brit kereskedelmi és iparügyi miniszter. Ez a kijelentés már a kibővült Közös Piac állásponjtját tükrözi, de utal az amerikai véleményre is. Arról van ugyanis szó, hogy mind az Egyesült Államok, mind a Közös Piac megelégedte, hogy bizonyos japán cikkek előzőnként piacra kerüljenek, saját áruik viszont igen nehezen juthatnak be Japánba. Davies szavai tehát a kereskedelem liberalizálását sürgetik. A felkelő nap országának gazdaságpolitikája ezek szerint két tűz között van: az elmúlt években a nyugat-európai integráció és az USA is igen erélyesen követelik a merev japán importpolitika feladását.

Exportözön

A vezető tőkésországek közül a múlt évtizedben kétszertelenül Japán gazdasági fejlődése volt a leggyorsabb. A bruttó társadalmi termék 1964 és 1969 között megkétszereződött, és nagymértékben nőtt a termelési kapacitás is. A termelési kapacitás nyomán a japán exportárúk elárasztották a tőkés piacokat. Minderre azért volt lehetőség, mert a szigetország termékei nemcsak korszerűek és kiváló minőségűek, hanem az olcsó munkaerő és a modern felszereltség következtében viszonylag olcsók, versenyképesek. A japán árudömping komoly konkurrenciát okoz egyes országok iparának, sőt néhány nyugat-európai és amerikai nagyvállalat kiszorult saját hagyományos exportpiacáról is.

A látványos exportexpansziót viszont még mindig szigorú importkorlátozás kíséri Japánban. A külföldi exportőrök előtt japán védőfal tornyosul, és ezt a kereskedelmi akadályt meglehetősen nehéz áttörni. Gyakorlatilag az a helyzet, hogy az amerikai és a nyugat-európai áruk versenye a japán piacon rendkívül korlátozott, a japán termékek közben viszont előzőnként az előbbieket piacát. Mindez azt bizonyítja, hogy — bár tavaly némi enyhítés következett — Japán ragaszkodik defenzív gazdaságpolitikájához.

A nyersanyagokban igen szegény ázsiai ország első számú kereskedelmi partnere az USA. A kivitel és a behozatal 30–30 százalékra irányul az Egyesült Államokba, illetve származik onnan. Japán első sorban gépkocsikat, elektronikai termékeket, acél- és textilcikkeket szállít az USA-nak, míg behozatala főleg nyersanyag. Bár az Egyesült Államok gazdaságpolitikájában is sok a protekcionista vonás — Nixon elnök tavaly bejelentett 10 százalékos importadója is ennek volt a megnyilvánulása —, a japán áruk olyan mértékben versenyképesek, hogy gyakorlatilag akadály nélkül jutnak be az amerikai piacra. (Jellemző, hogy a japán személyautó és a színes tv jóval olcsóbban kapható az amerikai piacon, mint a hazai.) Így nem meglepő, hogy 1970-ben Japán az USA irányába már 1,2 milliárd dolláros többlettel zárta kereskedelmi mérlegét.

Az amerikai—japán gazdasági ellentét végül is több felvonásos gazdasági háborúhoz vezetett. Az erős diplomáciai és gazdasági nyomás hatására Tokió liberalizációs intézkedéseket vezetett be: a tiltott importkategóriába tartozó áruk számát 120-ról 60-ra csökkentette és néhány iparágban lehetővé tette a külföldi beruházást. Erdemes megemlíteni, hogy az első vegyes vállalatot alapító cég a Chrysler volt.

„Önkéntes” korlátozás

Külön gondot jelent a textilháború. A japán textiliák olyan óriási mennyiségben árasztották el az amerikai piacot, hogy az USA végül is felszólította Japánt a textilexport önkéntes csökkentésére. Hosszú huzavona után a szigetország vállalta, hogy három éven át szintetikus anyagokból és ruházati cikkekből maximálisan évi 5, gypjúáruból évi 1 százalékkal emeli csak az USA-ba irányuló kivitelét. Önkéntes korlátozást követelt az amerikai gazdasági vezetés az autó, tv, rádió és acél kivitelében is, de Japán ezt már nem teljesítette. Nem törölték el az amerikai mezőgazdasági termékek és számítógépes importját sújtó vám- és mennyiségi korlátozásokat sem.

Jelenleg a két ország között tárgyalások folynak egymás gazdasági érdekeinek kölcsönös figyelembevételéről, a módosítandó kialakításáról. Béke azonban még nincs, csak pillanatnyi fegyverszünet.

Hasonlóak a problémák Nyugat-Európa és Japán gazdasági kapcsolataiban. A külkereskedelem ebben a viszonylatban is dinamikus fejlődik. Az integráció megalakulása óta az árucserre-forgalom több mint tizszeresére nőtt. A japán export 6,7 százaléka irányul a kibővült Közös Piac országaiba, importszükségletének pedig 5,9 százalékát fedezi ebből a relációból. Az erőteljes japán exportnövekedést igazolja, hogy míg 1967-ben a Közös Piacnak 46 millió dolláros kereskedelmi aktivitása volt, addig 1971-ben 601 millió deficitje volt a Japánnal folytatott kereskedelmében.

A Közös Piac nyomása

Nyugat-Európa kezdettől fogva a kereskedelmi háború helyett a tárgyalásokat választotta. A nehézségek miatt azonban a Közös Piac és Japán tárgyalásai egy hároméves kereskedelmi szerződés megkötéséről szünetelték. Nem valószínű, hogy a kétoldalú megállapodásokat rövid időn belül multilaterális — tehát a Közös Piacot egyetemesen kötelező — egyezmény váltja fel. Nehezebb a tárgyalások folytatását, hogy időközben a japán autó- és számítógépipar Nyugat-Európában is megvetette a lábát. Minden fel arra mutat, hogy az Egyesült Államok és a Közös Piac egymástól független frontális támadása még egy ideig nem készíti megadásra Japánt. Nyilvánvaló azonban, hogy a szigetországnak előbb-utóbb engedelményeket kell tennie, ha nem akar szembekerülni a „zárt kapuk” politikájával legfontosabb piacain.

Gonda György—Lőrincze Péter

Több siküveg

Összesítették a félevesi eredményeket az ország egyetlen, Salgótarjánban működő, sikküveggyárában. Eszerint az importált mennyiséggel együtt tízennyolc százalékkal több üveget hoztak forgalomba, mint a tavalyi első félévben.

HORIZONT • HORIZONT • HORIZONT

Chilei lakásépítési program

Az állami tulajdonba vett El Teniente chilei rézbánya dolgozóit 1974-ig kétezer új lakáshoz jutnak. Az erre vonatkozó szerződést a rézbányák államosításának első évfordulója alkalmából írta alá az El Teniente vezetősége és a chilei lakásépítési minisztérium. A megállapodás értelmében még az idén el kell készülnie az első 500 lakásnak. A lakásépítési program során csupán Santiago tartományban 1972 első hat hónapjában ötezer család költözhetett nyomornegyedekből kis faházakba. Amikor a Népi Egység kormányának másfél évvel ezelőtt átvette a hatalmat, Chilében 600 ezer volt a hájlettalan család. Már tavaly 83 ezer lakást építettek. A lakásépítés növelése érdekében a többi között azt tervezik, hogy még idén 118 ezer tonnával fokozzák a cementtermelést.

Iraki—spanyol kooperációs tárgyalások

Az iraki nemzeti köolajtasaság szóvivőjének közlése szerint Bagdadban kooperációs tárgyalásokat folytattak egy spanyol küldöttséggel, amely az iraki kormány meghívására érkezett. A spanyol küldöttség meghívást nyújtott át az iraki félnek, hogy megismerkedjen a spanyol ipari és gazdasági lehetőségekkel.

Nyugat-európai szabadkereskedelmi övezet

A Közös Piac tagállamai kéteves tárgyalások után a Portugáliával lezajlott megbeszélések befejeztével olyan szabadkereskedelmi övezetet teremtettek, amely Spanyolország kivételével egész Nyugat-Európát magában foglalja. A tervek szerint az 1977-ig megvalósítandó szabadkereskedelmi övezet 16 országának la-

kossága majdnem 300 millió. A vonatkozó egyezményeket az EFTA-nak a Közös Piachoz csatlakozni nem kívánó tagjaival szombaton írják alá a brüsszeli Egmont-palotában.

Lengyel—japán kereskedelem

A lengyel—japán kereskedelem fejlődése eredményeként a lengyel külkereskedelmi kamarában lengyel—japán bizottság alakult. A bizottság elnöke Leonard Liachowski, a Polimeskepek külkereskedelmi vállalat vezérigazgatója. A bizottságnak az a feladata, hogy részletesen megismerkedjen Lengyelország és Japán kereskedelmi és ipari együttműködése fejlesztésének lehetőségeivel, s gazdasági információk kölcsönös cseréjével előmozdítsa a két ország kereskedelmi és ipari kapcsolatainak fejlesztését.

Drágul a hús az NSZK-ban

Az NSZK élelmiszer- és földművelésügyi minisztériumának becslése szerint a vágósertés- és marhahúsnál alatta maradt a keresletnek, ezért a húсарak bizonyos irányú emelkedésével kell számolni a következő hónapokban.

Átadták a zsüri különdíjait

Megnyílt Szegeden az ipari vásár

Pénteken délelőtt ünnepélyesen megnyitotta kapuit a huszonhetedik szegedi ipari vásár. Dr. Biczo György, a városi tanács elnöke köszöntötte a vendégeket, a 190 hazai és külföldi kiállító cég vezetőit. Délután átadták a zsüri különdíjait a Főváro-

si Kézműipari Vállalatnak és az Alföldi Porcelángyárnak pavilonjaik esztétikus kialakításáért. A Kohó- és Gépipari Minisztérium Műszaki Tájékoztatási Intézete magas színvonalú szervező tevékenységéért kapta meg a zsüri különdíjat.

FALRAHÁNYÓ PRÓBA

Est olvastam a
MAGYAR HÍRLAPBAN

Új borsófajlakk kísérletek

Profilalkotás

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Ar utáni évben a turisták

Levonul a nyugat-magyarországi folyók árhulláma

A nyugat-magyarországi folyók áradása szűnőben van. A Dráva magyarországi alsó szakaszán pénteken estére a víz-tőzés óta 10 centiméterrel csökkent a vízszint. A tartós és magas vízállás következtében a töltések több helyen átáztak, ezért a Dráva alsó szakaszán folytatják az árvédekezést, erősítik az átázott gátakat.

A Mura Letenyénél a keddi tetőzés óta másfél métert apadt. A folyó mentén

AZ OLASZ VASASSZAKSZERVEZET négytagú küldöttsége a Vas-, Fém- és Villamosenergiaipari Dolgozók Szakszervezetének meghívására Budapestre érkezett. A delegációt Méhes Lajos, a vasasszakszervezet főtitkára fogadta. Az olasz vendégek a magyar szakszervezeti mozgalom vezetőivel folytatnak megbeszéléseket az együttműködésről és a kapcsolatok fejlesztéséről.

GYERMEKKÖRUSTÁBOR nyílt tegnap Kecskeméten a Kodály-émlékprogramja keretében. A gyermekkörök július 26-án este táborzáró közös hangversenyt adnak.

A FŐVÁROSI TANÁCS KÖZLEKEDÉSI FŐIGAZGATÓSÁGA és a Budapesti Rendőrfőkapitányság közlekedésszervezetének közlekedésszervezete értesíti a járművezetőket, hogy a Margit-híd budai hídfőjénél az építési munkák miatt július 24-én, hétfőn reggel 6 órától az Ústökös utcát nyugati irányba, vagyis az Árpád fejedelem útjától a Frankel Leó utca irányába egyirányúsítják. A Lánchíd felől az Árpád-híd irányába a következő útvonalat kell igénybe venni: Frankel Leó utca, Vidra utca, Árpád fejedelem útja. Ezzel egyidejűleg a Vidra utcát keleti irányba, a Frankel Leó utcától az Árpád fejedelem útja irányába egyirányúsítják.

Az illetékesek kéri a gépjárművezetőket, hogy a terelő útvonalakon fokozott óvatossággal közlekedjenek.

ÚJ SZAKOSÍTOTT KÖRZETI ORVOSI RENDELŐT adnak át a kispesti Csenög utcában. A kerületi tanács felülvizsgálja a közeljövőben a jelenlegi egészségügyi körzeti határokat és megszünteti a körzeti orvosok munkájában még meglévő aránytalanságokat.

KOLERAJÁRVÁNY TÖRT KI Nyugat-Magyarországon. Eddig 145-en betegedtek meg, közülük ötven haltak bele a betegségbe.

Sztrájkoló munkásokat tartóztattak le Angliában

Pénteken délután letartóztatták és börtönbe szállították az angol dokkmunkásokat öt szakszervezeti bizalmiját. A letartóztatást a Carr-törvény értelmében hajtották végre. A második világháború óta most történt meg először, hogy az angol hatóságok sztrájkolókat börtönöztek be. A dokkmunkások ugyanis kiközösítették azokat a szállítókivitelőket, amelyek a dokkmunkások munkáját más dolgozókkal végeztetik. A letartóztatások ellen nyilatkozatban tiltakozott Nagy-Britannia Kommunista Pártja. Egyre több követelik az országos dokkmunkássztrájk kihirdetését.

Halalos és súlyos balesetek

Nem adta meg az áthaladási elsőbbséget egy motorkerékpárosnak az útkereszteződésnél a Baranya megyei Kozármisénny községben a vonatot vezető Sokacz György. A motorkerékpáros, Balog Károly 22 éves pécsi villany-motor-tekercselő a kórházba szállítás után meghalt. Sokaczot bíróságba vitték.

Szabályosan állt egy tehérgépkocs a Bács-Kiskun megyei Dunapatajnál az 51-es úton és nekiütődött a segédmotoros kerékpárját figyelmen kívül vezető Pappert János 70 éves nyugdíjas, aki a helyszínen meghalt.

Ugyancsak meghalt a helyszínen Nigovics János 24 éves kaposvári lakos, aki a Somogy megyei Kadarkút és Bárdibükk közötti úton motorkerékpárjával nekiütődött a Kiss István által vezetett és szabálytalanul kanyarodó vontatónak. Kisst előzetes letartóztatásba helyezték.

Felborult a Borsod megyei Sály községben a sz vontatója, amelyet Dósa Ernő vezetett. A lejtős úton haladt jármű pótkocsija alá került Gazdik Gábor 71 éves tsz-tag, aki a pótkocsin utazott. A helyszínen meghalt.

Szabálytalanul akart áthaladni az úton Budapesten, a II. kerület Mártírok útja 2. számú házánál Sellyei Éva 16 éves gimnaziumi tanuló. Elütötte egy villamos, és a kórházba szállítás után meghalt.

A XX. kerületi soroksári tanyaközpont sörderbányájának vizében, tífuszt helyen fűrdőt Pálfi Mihály 59 éves gépkocsivezető és vízbe fulladt.

A XVII. kerületi Pesti úton a 173. számú ház előtt autóbusszal szabálytalanul kanyarodott Buckó László 24 éves budapesti gépkocsivezető. Összeütközött egy motorkerékpárral, amelynek vezetőjét, Farkas B. László 22 éves tápiszeesi asztalosát a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba. Ugyancsak szabálytalanul kanyarodott tehérgépkocsival a 35 éves Léval Sándor Zuglóban, az Erzsébet királyné útja és a Lumumba utca kereszteződésében.

Jogtalanul használt egy személygépkocsit Mezőssy Csaba 22 éves pestújhelyi autófényszó, akinek vezetői engedélyje sincs. Az I. kerületi Döbrentei téren gyorsbajtás következtében nekirohant egy ház falának, onnan a felső vezetőket tartó lámpaoszlophoz vágódott. A gépkocsiban tartózkodó két utas közül Fekcs Ferencné 30 éves fodrász súlyos, nem életveszélyes, Kovács Árpádné 23 éves manikűrös könnyebb sérülést szenvedett. Mindkettőjüket kórházba vitték a mentők. Mezőssy a helyszínről segítségnyújtás nélkül eltávozott, másnap azután jelentkezett a rendőrségnek. Előzetesen letartóztatták, és a vizsgálatot megindították ellene.

A mentők ügyeletes főorvosától kapott tájékoztatás szerint pénteken délután negyed háromkor, Kecskemét belterületén összeütközött egy személgépkocsi egy teherautóval. A szerencsétlenségnek négy sérültje van. A mentők Miskó János és Kánya Zoltán érdei térsztagokat súlyos, és Győző ugyancsak érdei térsztagot és Lakos Gyula sósúti szobatesztől könnyű sérüléssel szállították a kecskeméti kórházba.

már megkezdtek a védekezésben felhasznált anyagok és felszerelések összegyűjtését.

A Rába felső szakaszán, Sárvár és Árpás között pénteken délután megszűntették az árvédelmi készültséget.

A Lajtánál és a Marcalnál, továbbá a Rába alsó szakaszán — Árpás és Győr között — másodfokú, a Zalánál első fokú készültséget tartanak.

A FIATAL LENGYEL ÉLMUNKÁSOK és éltanulók lodzi országos találkozásának 5500 küldötte pénteken a Piotrków közlekedésben levő Polichniében nagygyűlésen emlékeztek meg a 2. világháború hőseiről és mártírjairól. A helyi partizánemlékműnél lezajlott ünnepségen jelen voltak a szocialista országok, köztük hazánk, ifjúsági szervezetek küldöttségei is.

A DIVSZ nemzetközi ifjúsági szeminárium a indiai Kerala állam fővárosában befejeződött. Az imperializmus és a neokolonializmus elleni küzdelem problémáit, és a világ nemzeti felszabadító mozgalmi együttműködésének kérdéseit vitatta meg a szeminárium. A több mint 40 ország küldötte között ott volt a Szovjetunió, Bulgária, Lengyelország, az NDK és hazánk képviselője is.

A SARKADI IMRE-EMLEKIALLÍTÁS a Petőfi Irodalmi Múzeumban bezárult. A kiállítás anyagát Debrecenben, a Déri Múzeumban is kiállítják. A megnyitóra július 26-án, 12 órakor kerül sor.

GÁDOR ENDRE, a Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezetője nyitotta meg tegnap a szombathelyi Savaria Múzeumban a második fal- és tértextilbiennalét. A díjkiosztásra is sor került: Bódy Irén, R. Fürtös Ilona, Málk Irén és Németh Éva kapta a zsűri négy, tízezer forintos díját.

A KPM KÖZUTI FŐOSZTÁLYA ÉS A BM közlekedési csoportfőnöksége tekintettel az ötös számú főt nagy nemzetközi forgalmára, a közlekedésbiztonság javítása és az út kapacitásának növelése érdekében a Budapest-Kecskemét közötti szakaszon a traktor vontatású járművek közlekedését korlátozza, illetve a traktor vontatású járművek átmenő forgalmát az ötös számú főt Budapest-Kecskemét közötti szakaszon augusztus 1-től megtiltja.

A PRÁGAI VÁROSI BÍRÓSÁG ítéletet hirdetett tegnap dr. Jan Tesar, Jiri Müller és társaik ügyében. A bíróság a Csehszlovák Köztársaság ellen felforgató tevékenységet folytató vádlottakat büntönte. Dr. Jan Tesar 6, Jiri Müllert 5 és fél, Rudolf Batteket 3 és fél, Jaroslav Jirá 2 évi 3 hónapi börtönbüntetésre ítélte.

AZ ORGONAHANGVERSENYEKEN KIVÜL a tihanyi múzeum udvarán és teraszán ezután térzenét is hallgathatnak az üdülők, a turisták. A budapesti I. István Gimnázium szimfonikus zenekara szolgálatra naponta a zenét, augusztus 4-ig.

FRIEDRICH FLICK, Nyugat-Németország egyik leggazdagabb embere csütörtökön 89 éves korában meghalt. A Harmadik Birodalom hadigazdálkodási vezetője volt; 1947-ben a Nürnbergi Nemzetközi Katonai Törvényszék hét évre ítélte. A büntetése letöltése előtt szabadlábra helyezték. Újjászervezte 200 vállalatra kiterjedő érdekeltiséget, amely ma a legnagyobb nyugatnémet ipari konzern.

A JÁNOSHEGYI LIBEGŐ vezetőségétől péntek este kapott tájékoztatás szerint a műszaki szakemberek elkészítették a csütörtökön délután bekövetkezett, üzemzavart okozó hibák kijávitásával. A kirándulók népszerű járműve ma délelőtt tiszta újból működik.

Jelöltjeink a mai ügetőversenyekre

1. Vicces (7) — Vill (5) — Variáció (4).
2. Uniola (1) — Trombitás (2) — Sophia (8) — Szerzánt (6).
3. Narrátor (6) — Bravú (6) — Talán (3).
4. Téglás (6) — Pénélopé (3) — Pardon (11) — Tallér (4).
5. Röpke (7) — Tibi (3) — Tizedes (5) — Néma leve (6).
6. Rácürmös (9) — Rétság (1) — Szűzhős (2) — Ingyenlő (3).
7. Tibi (3) — Röpke (7) — Tizedes (5).
8. Rondella (1) — Szolnok (3) — Spárga (7) — Nászatás (8).
9. Premium (4) — Szomorkás (3) — Tancdal (6).
10. Konzul (7) — Orion (1) — Tapir (2) — Pandur (5).

A versenyeket 14.30 órakor kezdik.

Súlyos vasúti katasztrófa Sevilla közelében

Súlyos vasúti szerencsétlenség történt csütörtökön reggel a spanyolországi Sevilla közelében. Egy gyorsvonat és egy tehervonat rohant egymásnak, teljes sebességgel.

A mentési munkálatokban egész Dél-Andalúzia területéről a helyszínre vezényelt katonai és mentőosztagok vesznek részt. A helyi rádió felhívására több száz véradó ajánlotta fel segítségét.

Hibásan beállított váltó okozta a Sevilla mellett történt vasúti szerencsétlenséget, amelynek — a legújabb jelen-

Eltemették dr. Dudás Miklós görög katolikus püspököt

Pénteken nagy részvétellel eltemették dr. Dudás Miklós hajdúdorogi görög katolikus püspököt.

A nyíregyházi görög katolikus templomban tartott gyászszertartáson megjelentek a magyar katolikus püspöki kar tagjai, a katolikus egyházi szervezetek és intézmények képviselői, az egyházmegye papjai és hívei. Ott voltak a nem katolikus egyházak képviselői. Részt vett a szertartáson dr. Balló István, az Állami Egyházügyi Hivatal elnökhelyettese, valamint dr. P. Szabó Gyula, a megyei népfőnt bizottság elnöke, a megyei tanács elnökhelyettese.

A gyászszertartást dr. Timkó Imre professzor, görög katolikus káptalani helynök végezte főpapi segédlettel. Dr. Kisberk Imre püspök, esztergomi apostoli kormányzó mondott búcsúbeszédet.

Dr. Dudás Miklós püspök koporsóját a máriapócsi bazilika kriptájában helyezték el.

Elhunyt Pikéthy Tibor

Váci otthonában 89 éves korában péntek délelőtt elhunyt Pikéthy Tibor zeneszerző és orgonaművész, nyugalmazott karmagy.

Komáromban született, 1884-ben, zenei tanulmányait Győrött kezdte, majd a budapesti Zeneakadémián folytatta. 1915-ben került Vádra. Csaknem félszáz orgona- és zenekompozíciója tette ismertté nevét. Orgonamuzsika című kötetét a közelmúltban jelentette meg a Zeneműkiadó. Legutolsó műve a Béke-mise volt.

A Béke és Szocializmus júliusi száma megjelent

Vezető helyen közli a folyóirat legújabb száma azt az interjút, amelyet N. V. Podgornij, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagja, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnöke adott a szerkesztőségnek a Szovjetunió megalakulásának ötvenedik évfordulója alkalmából. Részletesen ismerteti annak az elméleti konferenciának az anyagát, amelyet áprilisban „A nemzeti és a nemzetközi dialektikája a szocialista világszervezet” címmel rendeztek, s amelyen szocialista országok tudósai, valamint 34 kommunista és munkáspártiak a folyóirathoz delegált képviselői vettek részt. Tartalmazza még a júliusi szám a többi között az Indonéz Kommunista Párt külföldi bizottságának a Holland Kommunista Párt Központi Bizottságához intézett levelét, Jorge Tezier Kispolgári forradalmiság Chilében című cikkét, Georgij Sahnazarov írását az Osztrák Szocialista Párt legutóbbi kongresszusáról, valamint Dolores Ibarruri Múlt és jelen című cikkét a Spanyol Kommunista Párt 40 éves történetéről és jelenlegi feladatairól.

Szabolcs-Szatmár megye népművészete Budapesten

Tudósítónktól.

Pénteken délután nyitották meg Budapesten, a Váci utcai bemutató teremben a tájegységi népművészeti napok rendezvénysorozatának nyolcadik bemutatóját. Ezúttal Szabolcs-Szatmár népművészete szerepel. A gazdag kiállítási anyag legszébb és legeredtebb darabjai a nyírségi, paszabai szöttek és a beregi, úgynevezett Rákóczi-mintás keresztöltéses kézimunkák.

Hová kell küldeni a fellebbezést felsőoktatási felvétel ügyében?

A Művelődésügyi Minisztérium kéri azokat a felsőoktatási intézményekben jelentkezetteket, akiket helyhiány miatt elutasítottak, és fellebbezési jogot kaptak, hogy kérvényüket ne a Művelődésügyi Minisztériumba küldjék, hanem az adott felsőoktatási intézményhez.

Helyi zaporok, zivatarok

A várható időjárás ma estig: Főként nap-pali felhőképződés, további helyi zaporokkal, zivatarokkal. Mérsékelt, változó irányú, s a zivatarok idején átmenetileg erős szél. Tovább tart a fülledt, meleg idő. A legmagasabb nappali hőmérséklet 30 fok körül.

A Duna vízállása tegnap Budapestenél 425 centiméter volt.

Gipsz

Zacskóban árusított gipszet akartam vásárolni. Csalódásom akkor kezdődött, amikor a huszadik boltban is azt válaszolták: „Nincs, nem is volt mostanában”. A Majakovszkij utcai háztartási boltban a gipszvásárlás távlati lehetőségeiről próbáltam érdeklődni. „Azt mi is szeretnénk tudni” — hangzott kurtán a válasz.

Ezt követően a környék hasonló cikkeket árusító boltjait kerestem meg, majd a Dohány utcai háztartási mintaboltot zaklattam gipszügyben.

„Minden második vásárló gipszet keres, nincs, nem is volt mostanában” — válaszolták. Hasonlóan reagáltak másik három kerület háztartási boltjaiban is a kérdéseimre. Csupán egy helyen mondták: van, de csak külföldi. Igaz, annak az ára nyolcször drágább a magyar gipszénél.

Végül megkerestem a Fővárosi Háztartási és Illatszermű Kiskereskedelmi Vállalat áruforgalmi osztályát: „Kérem, van gipsz — hangsúlyozták, majd így folytatták —, miért nem fordult mindjárt hozzánk, szívesen megmondunk volna, hogy melyik üzletünkben kapható.

Megmagyarázták azt is, hogy most már az üzletek önállóan adják fel megrendeléseiket és előfordulnak még mulasztások...

Nem folytatom tovább, mert magyarizációból nem lehet a falon keletkezett lyukakat betapasztani.

Július 4—7:

Közlekedéstudományi napok Cegléden

Tudósítónktól.

Holnap, július 4-én a Közlekedéstudományi Egyesület és a MÁV budapesti igazgatósága szervezésében Cegléden közlekedéstudományi napok kezdődnek.

Délelőtt a ceglédi vasútállomáson egy muzeális értékű gőzmozdony bemutatásával kezdődik az eseménysor, majd a 125 éves magyar vasút című kiállítást Balassa István, a MÁV budapesti igazgatóságának igazgatóhelyettese nyitja meg. Július 6-án délelőtt Pest megye közlekedését és fejlődését, a vasút, a közlekedés, a közutak, az útpépítés és -fenntartás problémáit vitatják meg. Pénteken

A IX. NEMZETKÖZI GERONTOLOGUS KONGRESSZUS vasárnap megkezdődött Kijevben. Az idő előtti öregedés ellen vívott harc jegyében rendezett kongresszus elnöke Dmitrij Csebotarjev professzor, a Szovjet Orvostudományi Akadémia rendes tagja.

A FERTŐDI ZENEI NAPOK tegnap a fertői kastélyban megtartott hangversennyel befejeződtek. A záró hangverseny az ifjúsági zenei tábor kórusa, zenekara és a Hajdú Kórus lépett a közönség elé. Pröhle Henrik fuvola-, Failoni Donatella zongora- és Maros Éva hárfaművész közreműködésével.

CLAUDIUS AUTÓS RALLYET rendezett a MUOSZ idegenforgalmi szakosztálya a szombathelyi Claudius Szálló megnyitása alkalmából. Az abszolút győztes a Claudius Kupát, a legjobb vidéki versenyző a Vas Népe nagydíjat nyerte el.

CSAK NÉGY EMBERT, három amerikai és egy svédet sikerült megmenteni annak a jachtnak a 11 főnyi legénységéből, amely szombaton összeütközött egy francia hajóval. Mind a jacht, mind pedig a francia hajó Sir Francis Chichester, a magányos óceánjáró felkutatására indult útnak.

RAJZSZAKOS TANÁROK hét megyéből két hetet töltöttek a berkeszi képzőművészeti továbbképző alkotótáborban. Műveikből tegnap kiállítás nyílt a berkeszi gyermekotthonban.

A BAJAI NYÁR '72 négynapos rendezvénysorozata tegnap véget ért. Különösen sok nézője volt a meghívásos horgászottusa dobversenynek és a gépjárművezetők ügyességi versenyének.

KENYSZERLESZÁLLÁST HAJTOTT VÉGRE George Bonnet, 45 éves pilóta, kis turista repülőgéppel, a franciaországi Poix közelében. Akkor a sebességgel ért földet, hogy berepült egy barlangba. Sem ő, sem gépe nem sérült meg.

BOD ÉVA KERÁMIKUMŰVÉSZ kiállítását tegnap nyitották meg a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. A tárlaton Bod Éva 74 alkotása látható.

ELRABLÓI SZABADON BOCSÁTOTTÁK 380 ezer dollár váltásdíj fejében a Banco di Napoli Buenos Aires-i leányintézményének vezetőjét. Pénteken rabolták el ismeretlen tettesek, majd közölték, mekkora összeget követelnek a bankigazgató életének megkímélése ellenében.

HETES ERŐSSÉGÜ FÜLDRENGÉS volt vasárnap Irán déli részén, Teherántól 800 kilométernyire délre. Aldozaokról és károkról még nem érkeztek hírek a fővárosba.

Halálos és súlyos balesetek

Jogtalanul vette használatba a Posta egyik mikrobuszát Váradi József postai gépkocsivezető, és a monori erdőnél, a 4-es főúton nekiütközött egy lófogatnak, amely előtte haladt, azután áttért az úttest másik oldalára, ott egy vele szemben közlekedő tehergépkocsinak ütközött és felborult. Váradi József és két utasa, Czene József gépkocsivezető és Bajkai Elek esztélyes, monori lakosok a helyszínen meghaltak. A balesetet Váradi szabálytalan előzése okozta.

A helyszínen meghalt Torhosi Tibor kisteleki gépkocsivezető, aki tehergépkocsival a 5-ös főúton, Kiskunfélegyháza határában, az úttest bal oldalára hajtott át és egy fának ütközött. Szakértők bevonásával vizsgálják a baleset körülményeit; a feltevések szerint a szerencsétlenül jár Torhosi vezetés közben elaludt.

Budapesten a XXII. kerületi Háros úton egy kereszteződésnél Simon Péter, a Fővárosi Építőipari Szállítási Vállalat gépkocsiját úgy vezette, hogy szabálytalan kanyarodás közben halálra gázolta a motorkerékpározó Harsányi Antal budapesti ácsot. Simont őrizetbe vették.

A Balatonba fulladt Hocz László nagykanizsai esztélyes, aki társával Keszthely és Balatonmária térségében motorcsónakkal egy séteget vontatott. Viharba kerültek, a csónak és a stég is felborult. Hocz László társának sikerült a partra úsznia.

Kilenc sérültje van annak a közlekedési balesetnek, amely Kondoros és Szarvas között történt: Lafleur Gyula kötegyáni autószerelő személygépkocsijával megcsúszott és összeütközött egy vele szemben szabályosan haladó személyautóval; miközben a Lafleur mögött közlekedő Tóth Dezső, tiszabögi technikus motorkerékpárjával elütötte azt a kerékpárost, aki

20—25 fok

A várható időjárás ma estig: Időnként felhősödés, szóróviharos előforduló záporozással, zivatarral. Elénk, helyenként átmenetileg erős északnyugati, északi szél. Az évszakhoz képest kissé hűvös idő. A legmagasabb nappali hőmérséklet 20—25 fok között alakul.

* A Duna vízállása tegnap Budapestnél 284 centiméter volt.

délelőtt a városi tanácsnál nemzetközi vasúti áruszállítási ankétot rendeznek, amelyen Tóth János, a MÁV budapesti igazgatóságának igazgatója elnököl, Jan Sause, a CSD bratislavai keleti igazgatóságának vezetője és dr. Fehér István, a MÁV budapesti igazgatóságának igazgatóhelyettese tart vitaindító előadást. A felkért hozzászólók között lengyel és cseh-szlovák közlekedésügyi szakemberek is vannak.

A közlekedéstudományi napok zárórendezvényeként pénteken este a Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar ad hangversenyt, amelyre a Nyugati pályaudvarról 17 órakor különvonat indul.

HALÁPY JÁNOS EMLÉKKIÁLLÍTÁST nyitott meg Balatonfüreden Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója. A kiállításon a művész balatoni tárgyú alkotásából válogatott gyűjteményt láthat a közönség.

PETŐFI SÁNDOR SZÜLETÉSÉNEK közelgő 150. évfordulója, valamint a 22. vasutasnap alkalmából emlékkünnepséget és MÁV fúvószenekari találkozózt rendeztek tegnap Kiskörösn, a költő szülőhelyén. A főtérnen megkoszorúzták a Petőfi-szobrot, s koszorút helyeztek el a költő szülőházán levő emléktáblánál.

PISZTOLLYAL FŐBELOTTÉ MAGÁT MIHÁNYBAN egy 38 éves férfi. Előtte feleségét lötte le, majd több órán át lövöldözött a járókelőkre a lakásában épített barikád mögül. Súlyosan megsebesített egy rendőrt is. Két gyermekét a szomszédok mentették meg.

ORSZÁGOS KUTYAKIÁLLÍTÁST rendeztek vasárnap Békéscsabán, a Széchenyi-ligetben. Negyszázhetven kutya neveztek be a versenyre.

A VII. ORSZÁGOS VIRÁGKÖTESZETI VERSENYT és kiállítást tegnap Nyíregyházán rendezték meg. A mintegy 350 virágkompozíció közül 21 ért el helyezést. Az összetett verseny győztese Fekete Lászlóné, a Fővárosi Kertészeti Vállalat dolgozója lett.

TUDOMÁNYOS KUTATÓ VÁROS építését kezdte meg a Kamcsatka-félszigeten. A Raduga nevű városban ökológiai, morfológiai, genetikai, kibernetikai és matematikai laboratóriumokat és kutatóintézeteket létesítenek.

ÉHSEGSZTRAJKOT KEZDETT TEGNAP az argentinai Cordoba börtönének több mint ezer foglya a fegyházban uralkodó állapotok miatt. Megtagadták celláik elhagyását, nem voltak hajlandók munkába állni.

AZ ARATÓK munkával töltötték Bács-Kiskun megye tsz-eiben és állami gazdaságaiban a vasárnapot: aratták az őszi árpát. Vas megyében megkezdődött a málnaszüret. Horvátországban és Nyögörben úgyszólván az egész falu kivonult málnát szüretelni.

TIZENHÁROM GYERMEK VESZTETTE ÉLETÉT a Szőll melletti Kapyongban, amikor kigyulladt egy benzintartály. A gyerekek jétkből tüzet gyújtottak a tartály közvetlen közelében, s ez okozta a szerencsétlenséget.

„Boszorkányűző köveket” találtak Tolna megyében

Érdekes leletet fedeztek fel Decsen, a Sárköz falujában a szekszárdi Balogh Adam Múzeum néprajzot munkatársai. Feltűnt nekik, hogy az egyik házban gránitból csiszolt, ökolnyai nagyságú kőbaltát használtak ajtóknak. A kutatók megállapították, hogy a régmúlt évezredek emlékére találtak; a szepen kiformált kőfejsze az ősember szerszáma volt hajdan, s mostani használója ezt nem is sejtette.

Csiszolt kőszerszámot szolgáltatott a szekszárdi műzumba Schath János ko-

TÉVÉNAPLÓ

TEGNAP, VASÁRNAP, a program két legérdekesebb darabját két „régis ismerősünk” jelentette.

Az első, a délelőtti vetített tévéfilm, a veszprémi tévéalálkozón díjat nyert Széchenyi meggyilkoltatása, amely a „legnagyobb magyar” portréját, halálának rejtélyes — vagy nem is olyan rejtélyes — körülményeit rajzolja meg. Másik régi ismerősünk az öt évvel ezelőtt készült Damiano Damiani film, a Mint a bagoly nappal volt, amely korábban már a mozik műsorán is szerepelt.

Nos, ez a film izgalmas és tanulságos lenne önmagában is, de kiváltképp azzá tette az a körülmény, hogy mindössze néhány nappal egy másik Damiano Damiani film, az Egy rendőrfelügyelő vallomása az államügyészek bemutatása után került a képernyőre. S bár e két film között amúgy is szembeszökő a rokonság, hadd tegyük hozzá, hogy egy trilógia második és harmadik részéről van szó, s a rokonság mellett ezáltal a két film közötti különbség is igen lényeges. A tegnapi film rokon-szenvesen, bátran — de még helyi jelentőségű történetről szól, a maffia még csak háttérként szerepel benne. Damiani új filmjében, a trilógia befejező részében jutott el addig, hogy részletes és pontos vádiratot készítsen az olaszországi maffia teljes szervezetéről.

A televízióknak igen nagy szerepe van a filmkultúra terjesztésében, népszerűsítésében, de talán — lehetne még nagyobb is. Könnyen meglehet, hogy véletlen volt e két film ilyen „párosítása”, egy rendezői fejlődésrajz felvillantása, de miért ne válhatna ez általános gyakorlat? Miért ne vetíthetne a televízió akár két vagy több filmet is egy-egy jelentős rendezőtől új filmjének bemutatásakor vagy — ha netán a főszereplő, esetleg az operatőr szerepe tetszik jelentősebbnek — akár a főszereplő, akár az operatőr személye állhatna a középpontban.

A délután műsorából elsősorban Sándor Pál Kalendárium című összeállítását emeljük ki. Latinovits Zoltán és Bodnár Erika boszorkányper-jelenete valódi feszült, drámai pillanatokot szerzett, s jó ritmusú, hangulatos keretet teremtett a Macheth-ből kölcsönzött részlet és a népi táncjáték.

A Hazai tájakon című rövidfilm összeállítás előtt dr. Keresztúry Dezső beszélt a Balaton irodalmi és művészeti vonatkozásairól, elemezte azt a hatást, amelyet a táj az itt élőkre és az ide látogatókra — művészekre és nem művészekre egyaránt — tesz. A két kisfilm közül Kis József alkotását — A Balaton — éreztük sikerültebbnek, ahol a mindenkinek ismerős nyári Balatont bemutató mesés szépségű képek mellett új élményeket kínáltak a magyar tenger életét felvillantó képsorok.

Bátki Mihály

Virág a házak előtt

Galgagyörki pillanatképek

akad olyan is, aki már főiskolát végzett.

A tanácstag asszonnyal térünk be néhány cigányháza. A falakon a katonafiúk, a matrőzgáléros lányok, a gyermekek fényképei. Az irni-olvasni nem tudó mama büszkén mutatta őket, akik már „vitték valamire”.

T-né mindegyiküket ismeri. — Az Erzi gyenge tanuló volt, de jó varró nő lett, Imre zeneiskolát végzett, tanár, a harmadik betanított munkás Ikladon.

Kombájnok vágják az árpát a Cserhát-hegység egyik völgyében, Galgagyörk közelében. A hosszú lejtőn egy másik kombájnnal szállítócsévből ömlött az árpa egy pótkocsis teherautóra. A Rákóczi Termelőszövetkezet bírta ez. A mezőgazdászot kerestük. Előbb

nyolc embert kérdeztünk meg. Egy sokszoknyás asszony a major előtt azt mondta, „a teheneket ment megnézni”. Ott se találtuk. Egy arató munkás azt mondta, hogy ő hét óra tájt a sertéstörzstenyészítő-telepen látta, de onnan kimotorozott az árpaföldre. Ott se találtuk.

Elisetett a búzát szemrevételezni, mert az is érik, hamarosan azt is kombájnnozni kell — világosított fel bennünket végül a pótkocsis tehergépkocsi sofőre.

— Jól fizet az árpa?

— 17—18 mázsa lesz — szőlt le a kombájn nyergéből a vezető.

*

Visszatérve a kis faluba, szembeütközött a házak előtt, a járdák szélén virító sok-sok, szebbnél szebb egynyári virág, az ablakokban a virágzó piros,

a rózsaszín és a fehér muskátli, a fukszia. Jó néhány ház elején futóúrsák, rajtuk anynyi virág, hogy többet már rakni se lehetne rájuk. Egy öregasszony a törökszekfűket sarabolta, mellette bádoglócsoló, félíg vízzel.

— Jó napot! — fogadta a köszönést. — Nyó ez a dudva, a rosszabb se bír vele. Előli a virágot. Nem győzőm kikapálni. Minden ház előtt virág, arról beszélgettünk.

Szeretjük a virágot, nemcsak a kiskertben, az ablakban, de itt is, kint az utca szélén. Tiszta, takaros falu Galgagyörk. Mindig is az volt, emlékszem, süldőlány koromban is volt itt virág, ötven esztendővel ezelőtt, de akkor csak kék lilom, sás, meg az örökzöld börving. Most még szekfűt is ültetünk, vetünk a ház elé, hadd illatozzék.

Szaporázta a szavakat a faluról, amely annyira más most, mint a fiatalága idején volt.

— Még nyugdíjat is kapok — összegezte végül a változások saját magára vonatkozott lényegét. Bodnár István

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának sajtótájékoztatója

Hol tart a télesztörvény végrehajtása? – A TOT a kormány elé terjesztette javaslatait – A szövetkezeti vezetők jövedelme

A Minisztertanács Tájékoztató Hivatalának rendezésében szerda délután sajtótájékoztatót tartottak a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának keddi üléséről. A TOT két elnökhelyettese: Moharos József és dr. Simka István számolt be az újságíróknak a magyar termelőszövetkezeti mozgalom aktuális kérdéseiről.

Kiadások – a bevételekből

Moharos József a többi között elmondta, hogy decemberben megtárgyalják, mi valósult meg az 1967-es III. számú törvényből, amelyet *télesztörvénynek* neveznek a szakemberek. A döntések zöme 1967 óta a téeszek közgyűléseire tartozik, s ezután sem akarja senki korlátozni a jogokat. Nem lehet azonban lemondani arról, hogy a gazdálkodás eredményes legyen, s törvényes keretek középette történjenek. Az állami szervek legfőbb tennivalóját még az MSZMP IX. kongresszusán megfogalmazták: *teremtsek olyan lehetőségeket, hogy a bevételek fedezzék a kiadásokat.* Az idej esztendő tennivalója lesz a kölcsönös támogatási alap megteremtése a mezőgazdasági szövetkezetekben.

A kormány számára a második téesztkongresszus után kilenc témakört fogalmazott meg a TOT. Moharos József ezek közül kiemelt néhányat, így azt, hogy a közgazdasági szabályozók adjanak nagyobb gazdálkodási biztonságot, jövedelmezőséget a szarvasmarhatartáshoz, folytatódjék dinamikusabban az úgynevezett munkáigényes növények – zöldség, cukorrépa – gépesítése. A fejlesztési hitelek időtartama igazodjék jobban a beruházások megtérüléséhez. Ma ugyanis hozzávetőleg másfél száz olyan termelőszövetkezet van az országban, amely bizonyos ipari eszközök drágulása, illetve a hitelek rövid lejáratára miatt nehéz helyzetbe került. Ezek a téeszek zömében a jobbakkal közül valók. Az elnökhelyettes megítélése szerint a jogi rendezés messze elmarad a gazdálkodás eseményei mögött. Moharos József bejelentette, hogy a TOT által kedden elfogadott határozat alapján a Minisztertanács Tanács Hivatalával, a Legfelsőbb Bírósággal és a Legfőbb Ügyvédséggel képviselővel a TOT vezetői tárgyalásokat kezdeményeznek a jogi anomáliák rendezésére. Így a többi között megvitatják, mi történjen, ha termelőszövetkezetekkel szemben követnek el törvényteleneséget? Sok helyütt „elvárják” a szövetkeztől, hogy hajtson végre bizonyos beruházásokat, s miután bajba kerül, cserbenhagyják.

A torzulások feloldása

A kölcsönös támogatási alap megteremtése sem lesz könnyű, ugyanis pillanatnyilag nem képződik ehhez elégséges biztonsági tartalék. Az országos átlag mögött kétirányú eltérés tapasztalható: jó néhány szövetkezetben nem fedezi a bevétel a kiadásokat, másoktól viszont az adórendszer nem vonja el a különbözeti földjáraadókat. Beszélte Moharos József a számítel egyszerűsítéséről is, hangsúlyozva, hogy a kért adatok egy része nem mond semmit, sem a szövetkezetnek, sem az államnak. A termelőszövetkezetek és az állami vállalatok közötti formai egyenlőség ma még nem érvényesül; jellemző példaként említette az elnökhelyettes, hogy amennyiben a szövetkezet vásárol valamit, rövest kell fizetnie, fordított esetben csak 30 napon belül várhatja a pénzt. Még mindig kérdéses egyes körökben, *valóban szocialistának mondható-e a termelőszövetkezet?* Ennek egyik jele, hogy az állami vállalatok és a termelőszövetkezetek bírósági ügyei rendkívül elhúzódnak.

Moharos József elmondta, hogy a kormány elfogadta a TOT kilenc pontban megfogalmazott észrevételeit, s hathónapi határidővel kiadta őket az illetékes állami szerveknek: *oldják föl a torzulásokat.*

Ezután dr. Simka István elnökhelyettes kövönalazta azokat az irányelveket, amelyeket az országos tanács a szövetkezeti vezetők – pontosabban: tagsági viszonyban álló vezetők – *jövedelméről* elfogadott. Változatlan alapelvek, hogy a közös munka mérését, díjazását maga a téesz, helyesebben annak *közgyűlése* állapítja meg. Bármilyen munkadíjazási rendszert alkalmazhatnak, s a *közgyűlés hatáskörébe tartozik a magasabb beosztású vezetők jövedelmének meghatározása.* A TOT irányelvei most azt az erkölcsi mércét állították föl, amely az országosan egységes jövedelempolitika megvalósítását segíti elő.

A *differenciálság* ma igen jelentős a vezetők javadalmazásában: egy-egy munkakörben nagyobb az eltérés, mint a népgazdaság bármely más ágában. Hány em-

bert érintenek a most elfogadott irányelvek? Dr. Simka István 30 ezerben határozta meg a számukat; erre a rétegre hárul a legnagyobb felelősség, kockázatvállalásuk egyre nagyobb. Kategóriákat állapítottak meg a jövedelmekre, ám az elnökhelyettes hangsúlyozta, hogy a javasolt keretek között a helyi módszerek alkalmazásának tág tere nyílik. A munkadíjak színvonalát elbírja az összehasonlítást a vállalati, állami gazdasági vezetők jövedelmével. Nem lehet persze forintban kifejezni azt a különbséget, ami a másutt és a téeszben dolgozó vezetők kockázatvállalásában, illetve a nyugdíjhátrányban fennáll.

Az 1968-as irányelvekhez képest 1000–1200 forinttal emelkedik a munkadíjak felső határa. A követelmények azonban szintén növekszenek: a korábbi három ezer helyett most már *hatezer hektár iránnyitását kell ellátni ebben a kategóriában.* A feltételek tehát szigorúak, olyannyira, hogy a felső kategóriába – korábbi eredményeik alapján – mindössze 102 téesz vezetői kerülhetnek, s a közös gazdaságok fele a harmadik kategóriába tartozik. A további differenciálás már a közgyűlés feladata. Az elnökhely-

ettes hangsúlyozta, hogy lényeges: a vezetők jövedelmét, tehát havi javadalmazását, valamint prémiumát *ismerje meg a tagság.* A rendkívüli teljesítményért egyébként legföljebb 25 százalékkal magasabb munkadíjat lehet megállapítani. A TOT nem tartotta célszerűnek, hogy az elnöki javadalmazás százalékában állapítsák meg a beosztott vezetők jövedelmét.

Alapszabállyá emelve

Mikorra érvényesülnek a most elfogadott irányelvek? Dr. Simka István az 1972. évet összegező zárszámadást, illetve az 1973. évi tervtárgyaló közgyűlést jelölte meg alkalmas időpontnak. A szövetkezetek alapszabályai magukba foglalják majd a TOT irányelveit, vagyis ilyen módon kötelezőek lesznek. Fontos szerep jut e munkában a területi téesztövetségeknek, amelyek a többi között hozzájárulhatnak a prémiumfeltételek gazdagításához, változatosabbá tételéhez is. Végül az elnökhelyettes elmondta, hogy rendet kívánnak teremteni a *reprezentáció,* valamint a *tiszteletdíjak* oly sok vitát kiváltó témakörében. **K. N.**

Új szovjet konstrukciók

A repülés ipara

A nagy nyugati magazinokban és szakfolyóiratokban az utóbbi időben egyre több olyan hirdetés található, amelyben az AVIAEXPORT külkereskedelmi vállalat felhívja a figyelmet az 55 éves múltra visszatekintő *szovjet polgári repülőgépipar új konstrukcióira.* A tőkés világ repülőgépgyártásában az elmúlt 2–3 évben *viszsaesés* tapasztalható, ezért az amerikai és a nyugat-európai üzemeket *növekvő nyugatlansággal* tölti el a szovjet repülőgépipar külföldi sikere és céltudatos kereskedelmi tevékenysége. A szovjet repülőgépek műszaki paraméterei *igen jók,* áruk pedig *alacsonyabb* a hasonló nyugati gépeknél.

A nyugati szakemberek annak idején nem kis csalódással vették tudomásul, hogy az *első sugárhajtású utasszállító repülőgépet* – a TU–104-et – a *Szovjetunió gyártotta* és állította forgalomba. Hasonló volt a helyzet a *szuperszónikus utasszállító gép* esetében is. Az angol-francia kooperációban készülő *Concorde* próbarepülését különböző technikai okok miatt többször *elhalasztották,* ugyanakkor az állandóan emelkedő – összesen mintegy 30 milliárd dolláros – előállítás költségei körül támadt vita is *késleltette* a kísérleti példány építésének befejezését.

Nagy *presztízsvesztéséget* jelentett az angol-francia vállalkozásnak, amikor három éve a Szovjetunióban bejelentették: a világ első hangsebességnél gyorsabb utasszállító gépe, a TU–144-es, sikeresen végrehajtotta első próbarepülését. Hamarosan ismertté váltak a repülőgépgyártásosabb műszaki jellemzői is: a tökéletesített robotpilóta és a fedélzeti számítógép *önállóan irányít,* a fel- és leszállás is *teljesen automatikus.* A TU–144-esnek nincs szüksége hosszított vagy különlegesen szilárd kifutópályára; ugyanazokon a repülőtereken szállhat le, ahol a TU–104-es, vagy az IL–62-es. A gép legnagyobb óránkénti sebessége 2500 kilométer – ezt a határt nemrég érte el egy próbarepülés során –, hatósugara 6500, legnagyobb repülési magassága pedig 20 kilométer. A voronyezsi repülőgépgyárban *már sorozatban készülő* TU–144-es 120 utas befogadására alkalmas.

Tavaly a párizsi Nemzetközi Repülőipari és Űrkutatási Szalonon állították ki először egymás mellett a TU–144-est és a Concorde-ot. A szakemberek véleménye szerint a „párbaj” a *szovjet konstrukció javára dőlt el:* a TU–144-esnek halkabak a motorjai, és rövidebb kifutópályára van szüksége angol-francia riválisánál.

A szovjet szuperszónikus gép iránt *igen nagy a nemzetközi érdeklődés.* Időnként külföldi próbarepülésekre is sor kerül. Ilyenkor a szakembereknek lehetőségük nyílik közelebbről is megismerkedni a géppel. Az Aeroflot úgy tervezi, hogy hamarosan *menetrendszerben* is üzembe állítja a TU–144-est. Így például a Moszkva–Habarovszk útvonal repülési ideje *8–9 órától 3 órára fog csökkenni.* (Érdemes megjegyezni, hogy az amerikai szuperszónikus utasszállító repülőgép, az SST, még építés alatt áll, és legalább 4–5 év szükséges ahhoz, hogy próbarepüléseket tehessen.)

Új és figyelemre méltó konstrukció a

TU–154-es is, amely utas- és teherszállító kivitelben készül. (A 164 utast befogadó repülőgép sebessége 11 kilométeres magasságban 850–950 kilométer óránként.)

A legáltalánosabb sikert alighanem a JAK–40-es típus aratja, amelyből *már a nem szocialista országoknak* is eladtak. Ez a repülőgép olyan *forradalmat* jelent a polgári légi közlekedésben, mint a hosszú évekig egyedül uralkodó amerikai DC–3-as. A sugárhajtású légi jármű 27, 32, illetve 40 utas szállítására alkalmas. Hatósugara 1750, óránkénti sebessége 550 kilométer, tehát *ideális a rövid- és közepetávú repülésekre!*

A szovjet belső útvonalakon már 200 JAK–40-es repül rendszeresen, de közlekednek JAK-ok Jugoszláviában, az NSZK-ban, Olaszországban, sőt Afganisztánban és Bolíviában is. Előrehaladott tárgyalások folynak további eladásokról Dániával, Norvégiával, Svédországgal, Görögországgal és Ausztriával.

A szovjet polgári repülésügyi miniszter a közelmúltban jelentette be, hogy néhány éven belül elkészül és forgalomba áll az IL–86 típusjelű légbusz. A 300 személyes, négymotoros szovjet légbusz, amely egyébként az IL–62-es módosított, *nagyobb változata* lesz, 5500 kilométert repülhet leszállás nélkül, óránként 950 kilométeres sebességgel.

A szovjet *helikopterek* is méltán népszerűek az egész világon. Különösen az *afrikai és a latin-amerikai országok* vásárolják, de jó néhánjat értékesítettek a fejlett tőkés államokban is. A különböző méretű és befogadóképességű, nagy motorerővel rendelkező „szitakötőket” első sorban személy- és teherszállításra használják, de kitűnően megállják a helyüket mint *mentő- és tűzoltógépek,* sőt a nagyobb, nehéz terepek építkezéseiben az *emelőládat* is helyettesítik. Tavaly 222 millió rubel értékben adtak el repülőgépet és helikoptert a külföldi megrendelőknek, s jelenleg *több mint kétezer* szovjet légi jármű közlekedik külföldön.

Gonda György–Lőrincze Péter

HORIZONT

Norvég üzletek Moszkvában

Per Kleppe kereskedelem- és hajózási miniszter norvég üzletek Moszkvában érkezett, ahol a két ország kereskedelmi-gazdasági kapcsolatai fejlesztésével összefüggő kérdésekről tárgyal. A norvég minisztert kedden fogadta Nyikolaj Patolicsev szovjet külkereskedelmi miniszter.

Az arab közös piac

Az Al Gumhuriya amiatt panaszkodik, hogy nyolc évvel az Arab Gazdasági Egyeség Tanácsának (AGET) létrehozása után még mindig nem sikerült érdemi lépést tenni az arab közös piac irányába. A tanács szombat óta ülészik, ismét Kairóban. A korábbi ülészakon bizottságot állítottak fel annak kivizsgálására, *mi áll a gazdasági egység útjában?* A mostani ülészak a bizottság jelentését – mint ki nem elégtét – visszautasította és újabb szakértői bizottságot delegált a tagországokba, az előbbihez hasonló céllal. Az Al Gumhuriya aggodalmaskodik: *a tanács egész munkája lényegében effajta tevékenységben merül ki.*

Jamaicai küldöttség Pekingben

Csou Hua-min kínai külkereskedelmi miniszterhelyettes fogadta a Pekingben tartózkodó jamaicai kereskedelmi küldöttség tagjait.

Hengerelt acélgártás az EGK-ban

Az Európai Közösségek Bizottságának közlése szerint májusban 6 millió 827 ezer tonna hengerelt acélúru gyártására kaptak megrendelést a közös piaci tagállamok. Ez 131 ezer tonnával (2 százalékkal) haladja meg az áprilisi megrendelések szintjét és 840 ezer tonnával (14 százalékkal) több, mint 1971 májusában.

Lengyel építőipari kooperáció

A Stalowa Wola lengyel építőipari gépgyár széles körű kooperációs együttműködést létesített az angol Jones és Coles, a nyugatnémet Stetter és az amerikai Clark Equipment Company céggel. A Clark Equipment Companyval aláírt szerződés alapján az amerikai cég építőipari gépek első és hátsó hidjait gyártó *üzemrészleget szerel fel Lengyelországban.* A lengyel építőipari gépgyárak az említett nyugati cégekkel *együttműködnek* harmadik piacokon is.

Széljegyzet

Pályázat?

Az állások betöltése *pályázati* úton, kitűnő módszer, hiszen így a legvalószínűbb, hogy egy-egy posztra a legmegfelelőbbek kerülnek. Ezért olvastuk különös örömmel egyik napilapunk reklámszövegét, a felhívást, amelyben a Budapesti Zöldség-Gyümölcs Ertekesítő Szövetkezeti Vállalat pályázatot hirdet *szabadkasszás* – pestiesen, magyarán: *gebines* – zöldségbolt-vezetői állásokra.

A pályázati feltételek szokványosak: büntetlen előélet, erkölcsi bizonyítvány, szakmai gyakorlat. Beküldési határidő: 15 nap. De álljunk meg éppen itt egy pillanatra! Az *erkölcsi bizonyítvány kiadásának törvényes határideje három hét!* Elkészülhet persze előbb is, de mi a biztosíték erre? Ha tehát a pályázók a hirdetést olvasva azonnal folyamodnak a *erkölcsi bizonyítványért,* több mint *bizonytalan,* hogy versenyezhetnek-e. Ohatatlanul adódik a kérdés: *komolyan* tekinthető ez a különös pályázat?

L. P.

A
NAGY
VILÁG

világirodalmi folyóirat júliusi számát

William Saroyan, André Wurmser, Fred Wander, Vaszilij Suksin, Elias Canetti, Julio Cortazan, Natalia Ginzburg, Alvin Toffler, Nicolas Buillen és mások írták.

Kapható a hírlapárusoknál, ára: 12,— Ft.

PESTI BŐSÉGSZARU

(Tót Gyula karikatúrája)

Egy frontparancsnok feljegyzései

Érdekes újdonság jelent meg a szovjet könyvpiacra. A közelmúltban kiadták *Ivan Konyev* marsall Egy frontparancsnok feljegyzései című könyvét.

A Krasznaja Zvezda, a szovjet hadsereg lapja, szerdai számában méltatja Konyev könyvét. A recenziót Alekszej Zsador és Alekszandr Rogyimceev tábornok készítette, akik maguk is tevékeny részesei voltak az eseményeknek.

A könyv egyik legmegragadóbb része, az 1943. július 5-én kezdődött, nagyszabású kurszki csatáról szóló fejezet. Konyev marsall könyvében nagy figyelmet fordít a főparancsnokság tevékenységére, és Sztálinnak, a főparancsnoknak a szerepére. Sztálinnal Konyev több ízben találkozott, és gyakran tanácskozott vele.

A szerző meleg hangon ír Zsukovról és Vasziljevskijről, a főparancsnokság tagjairól.

A DREZDAI BEETHOVEN KÓRUS egyhetes vendégszereplésre érkezett Veszprémbe, a Szakszervezetek Veszprém megyei Tanácsának meghívására. Az ötventagú pedagóguskórus hangversenyt ad Városlődön, Balatonfüreden és Veszprémbe.

FÖLDCSUSZAMLÁS TÖRTÉNT Japán Sikuku szigetén. A lezúduló sziklagörgeteg maga alá temetett 12 házat, majd a helyszínre siető mentőcsapatokat is elsodorta. Hatvan ember sorsa ismeretlen.

TIZEVES A RAKACAI VÍZTÁROLÓ. A csaknem 250 holdas mesterséges tóban a Cserhát 240 négyzetkilométernyi területéről gyűjtik össze a csapadékot. A víztároló az utóbbi években a borsodi horgászok és bányászok kedvelt kirándulóhelyévé vált.

Halálos és súlyos balesetek

Elek községben Samu Ferenc 20 éves helyi tsz-tag kerékpárjával szabálytalanul kanyarodott egy motorkerékpár elé, amely elütötte. A baleset következtében súlyosan megsérült kerékpáros kórházba szállított, ott meghalt.

Tatabányán Ferenc János 31 éves gépkocsivezető a közúti közlekedés üzem teherautójával halálra gázolta a kocsi alatt tartózkodó Gróf József 49 éves rakodómunkást. A felelősség megállapítására rendőri vizsgálat indult.

Perkátán egy útkanyarban gyorsítás közben az útpadkára sodródott és felborult motorkerékpárjával Völcséi Mihály 27 éves helyi tsz-tag. A motorkerékpár utasa, Vajk Ferenc 21 éves tsz-dolgozó sérüléseibe a kórházba szállított, ott meghalt.

Szabálytalanul előzött kerékpárjával a Bródy Sándor utca és a Vas utca kereszteződésében Jucker Sándor budapesti gépkocsivezető és összeütközött egy személyautóval. A kerékpáros súlyos sérüléssel, szállították kórházba.

Szabálytalanul haladt át az úttesten a Hámán Kató utca és az Elemer utca kereszteződésében Scheib Erzsébet 72 éves budapesti nyugdíjas és egy tehergépkocsi elütötte. Az idős gyalogost a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba.

Szabálytalanul kanyarodott személygépkocsijával a XII. kerületi Csaba utca és Hajnóczy utca kereszteződésében Pálczás Gábor budapesti anyagbeszerző és összeütközött egy motorkerékpárral. A motorkerékpár vezetője, Ag Gyula budapesti lakos súlyosan megsérült. Pálczás Gábor ellen eljárás indult.

Szabálytalanul kanyarodott tehergépkocsijával és összeütközött egy 33-as jelzésű villamosmal Szarka József sóstóhegyi gépkocsivezető. A teherautó felborult. A baleset következtében

További felmelegedés

Várható időjárás csütörtök estig: kevés nappali felhőképződés, eső nélkül, gyenge, napközben kissé melegebb délelőtti, déli szél. A nappali felmelegedés tovább erősödik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 24–28 fok között.

A Duna vízállása tegnap Budapestnél 294 centiméter volt.

Kevés a szifonpatron

A Belkereskedelmi Minisztérium és a Nehézipari Minisztérium két illetékes főosztálya tájékoztatást adott a szifonpatron-ellátásról, a hiány okairól.

A tájékoztatás szerint a kereskedelem — a forgalomnövekedés alapján — idejében jelezte, hogy sem a patronhüvely, sem a töltőkapacitás nem elegendő az igények kielégítésére. A szifonpatron népszerűsége közismert, a háztartások több mint 50 százalékában van autószipon-készülék. A patronforgalom 1966-hoz képest több mint háromszorosára, 14,8 mil-

A MAGYAR VEGYIPARI DELEGÁCIÓ, amelyet Górnagy Sándor nehézipari miniszterhelyettes vezetett, szerdán hazaérkezett Moszkvából, ahol a magyar — szovjet petrokémiai munkabizottság 4. ülésén vett részt.

A FERTŐRÁKOSI BARLANGSZÍNHÁZBAN Verdi Requiemjét adta elő szerdán este a soproni ünnepi hetek keretében a budapesti MÁV szimfonikus zenekar, valamint a Budapesti Kórus, Forrai Miklós vezényletével.

ÚJ MŰANYAG HAJÓT KÉSZÍTETT a Győri Műanyaggyártó és Feldolgozóipari Szövetkezet. A Marcal 6 elnevezésű négy személyes kishajót a szegedi ipari vásáron mutatják be. A hajó lepkékönnyű, rendkívül szilárd, megfelelően rugalmas.

ORGONAHANGVERSENYT rendeztek a közszegély plébániatemplomban szerdán, a Savaria '72 programjában. Közreműködött Virágh Endre orgonaművész és a Szombathelyi Madrigalkórus.

MAGYAR ÉTTERMET készülnék nyitni a londoni Hiltonban. Az elgondolásról szerdán fejtette be a tárgyalásokat Londonban dr. Biró Károly, a Budapesti Hilton Szálló vezérigazgatója.

A SZOLNOKI TISZA TÁNCEGYÜTTES nagy sikerrel vendégszerepelt Lublinban a regionális népi együttesek nemzetközi fesztiválján.

VARSÓBAN MEGRENDEZTEK a csehszlovák—lengyel—magyar—szovjet—NDK-beli és román földrajztudományi intézetek küldöttségeinek találkozóját. A résztvevők a következő évekre együttműködési tervet fogadtak el.

AZ OKISZ Erkel Ferenc Művészegyüttes énekára szerdán Ausztriába utazott a spitali nemzetközi kórusfesztiválra.

A PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍROSÁG ítéletet hirdetett a Szalay Miklós és hét társa ellen indított büntetőügyben. A vádlottak az 1972. március 15-én tartott hivatalos ünnepségek utáni rendbontásnál törvénybe ütköző, igazító szerepet vittek. A bíróság a vádlottakat 6 hónaptól 1 év 10 hónapig terjedő szabadságvesztéssel sújtotta. Három vádlottnál a szabadságvesztés végrehajtását a bíróság, őszinte megbánásukra és fiatal korukra tekintettel, próbaidőre felfüggesztette.

A NYIREGYHÁZI MEZŐGAZDASÁGI FŐISKOLA szerdán tartotta tanévzáró ünnepségét. Gépjáratási szakon 57, gyümölcsstermesztési szakon 27, áruforgalmi szakon 17 fiatal szerzett diplomát.

lióról 48 millió dobozra emelkedett. A kereskedelem a negyedik ötéves terv idejére is közölte az iparral a növekvő keresletet, s 1975-re 80 millió dobozban jelezte meg az igényét. Egyidejűleg arra is felhívta a figyelmet, hogy nem elegendő a töltőkapacitás bővítése, gondoskodni kell több üres patronhüvely gyártásáról, s a termelés növekedési ütemével követni kell a felhasználás igényeit. A kereskedelem előrelátása tehát nem hiányzott, a jelenleginél jobb ellátást nyújtani, a kereslet kielégítésén azonban csak a kapacitás bővítésével lehet.

DR. PERÉNYI IMRÉT, a Budapesti Műszaki Egyetem rektorát ünnepélyes külsőségek között a drezdai műszaki egyetem díszdoktorává avatták.

MAGYAR PLAKÁTKIÁLLÍTÁS nyílt a berlini Német Történelmi Múzeumban. A tárlat az 1918–19-es magyar forradalmak idejétől napjainkig nyújt áttekintést a politikai plakátművészetéről.

A GYŐRI HŰTŐHÁZ REKONSTRUKCIÓJÁT határidő előtt egy hónappal befejezik. Erre kötöttek együttműködési szerződést szerdán a munkában részt vevő Április 4. Gépgyár, a VERTESZ, az AGROKER, valamint a hűtőház gazdasági, párt- és szakszervezetei vezetői.

ALKOTÓBART rendeztek be Velenencén a Fejér megyei képzőművészeti szakkörök tanárai és tagjai részére. A tiznapos tanfolyam szerdán nyílt, részvevői stúdiumokat folytatnak és elméleti képzésben is részesülnek.

AUTÓSZÖNYEGEK GYÁRTÁSÁT kezdték meg a Pálma Gumigyárban. A szivárvány minden színében készülnek a szőnyegek, az első ezer darab már az üzletekbe került.

TIZENÖT ÉMBER MEGHALT és ötvenketten eltűntek szerdán Nyugat-Japánban a hatalmas esőzések következtében. Jamada város közelében a földmúlás hatvanegy embert temetett maga alá. A víz csaknem tízezer lakóházat árasztott el.

CSAK A MERENYLOT sebesítette meg az a bomba, amely Netanya tengerparti kikötő autóbussz-pályaudvarán robbant kedden. A Jordán megszállt nyugati partjáról való fiatalembert a helyszínen elfogták.

TÖBB MINT 30 PÁLYAMŰ érkezett be a Magyar Rádió dramaturgiájának rövid hangjátékra kiírt pályázatára. Az első díjat Komarás István, a két második díjat Koppányi György és Szántó Erika nyerte.

HATÓNAPI szabadságvesztésre ítélt a Miskolci Járásbíróság Vajdas tengerpartit kikiötő autóbussz-pályaudvarán robbant kedden. A Jordán megszállt nyugati partjáról való fiatalembert a helyszínen elfogták.

IFJÚSÁGI PARKOT létesített Győrött a Magyar Vagon- és Gépgyár KISZ-bizottsága, valamint a Rába ETO Sportegyesület. A társadalmi munkával épített parkban háromszáz győri fiatal szórakozhat hét végén.

HÁROM VAGON SÁRGABARACKOT indítottak utnák szerdán Svájc, valamint az NSZK piacára. A nyárra tervezett 50 vagon helyett mintegy 120 vagon sárgabarackot szállítanak Heves megyéből a határon túlra.

A HUSZONKETTEDIK NYUGAT-BERLINI FILMFESTIVÁL kedden este véget ért. A fesztivál nagydíját, az arany medvét Pasolini Canterbury mesék című filmje kapta, a legjobb színészi alakításért járó díjat Elisabeth Taylor és Alberto Sorri nyerte el.

A BUDAPESTI TÖRTÉNETI MŰZEUM az idegenforgalomra való tekintettel este 7 óráig zárja a látogatókat. Május 1-étől az országban először itt vezették be a hétfői nyitvatartást is.

Szállodákban „csövezett” az országjáró család

A fiatal ember, télvíz idején hónapokon át „csövezett”. Tehette, hiszen nem vasúti várótermekben, szalmakazlak mélyén aludt — hanem a legelkelőbb szállodákban.

Tavaly október végén látták utoljára munkahelyén, a budapesti Belkereskedelmi Kölcsonzó Vállalatnál. Mivel dolgozni sohasem szeretett, nyakába vette az országot. Csavargásai során egykori barátai, iskola- és katonatársai után kutatott. Szívélyes vendéglátói ma rendőrségi feljelentések tucatjaiban családottan „emlékeznek” vissza a 25 éves Molnár Csaba fővárosi lakos néhány napos vidéki tartózkodására.

Majd fél száz esetben csalt ki tőlük pénzt és más értéktárgyat, hamis ürügygel. „Karácsonyi ajándék”, „átmeneti pénzvár” — sajátította magát a jószívűekkel, „kítőnő” üzlet — ajánlotta a hiánycikkkel beszerzését a kapzsiabbakkal, Mindig sikerrel. Utolsó zsebpénzüket, a kabátjukat is neki adták.

Egy alkalommal OTP-kölcsönt vett fel, ma „kezesének” három ezer forintja bányákonnyelműségét. Mászor ismerőseitől kölcsönzött magnetofonon sietett a zálogházba. A kár ma sem térült meg.

„Országjárása” során a kisebb városokban az IBUSZ fizetővendég-szolgálatát

Eltemették Herman Lipótot

Szerdán, a Rákoskeresztúri temetőben gyászolók száza kísérték utolsó útjára Herman Lipót Munkácsy-díjas érdemes művészt. A gyászszertartáson jelen voltak közéletünk képviselői, a művészvilág kiválóságai.

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Magyar Képzőművészek Szövetsége nevében Balogh András festőművész méltatta Herman Lipót művészi pályafutását, közéleti munkásságát. A barátok, a pályatársak nevében Kistfaludi-Sztróbi Zsigmond, kétszeres Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze búcsúzott az elhunytól.

HALÁLOZÁS

GYARMATI BÉLA, a párt és a munkásmozgalm régi harcosa, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje elhunyt. Hamvasztása utáni búcsúztatása július 7-én, pénteken 15 órakor lesz az Új Köztemetőben — közli az MSZMP XIII. kerületi bizottsága, valamint a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete.

Repülőgép-eltérítés kisgyermekkel

Charles Smith, 23 éves fiatalember, szerdán reggel a New York állambeli Buffalo repülőterén késsel felfegyverkezve, és karján egy körülbelül 4–5 éves kislánnyal, behatolt az egyik üresen álló Boeing—707-es repülőgépbe. Azt követelte, hogy adjanak személyzetet elszállítására, különben megöli a gyermeket. Nem mondta meg, hogy hova akar menni.

A rendőrség bekerítette a gépet, és körülbelül egyórás alkudozás után rábírta a fiatalembert, adja meg magát.

Még egy utasszállító repülőgépet tértettek el az Egyesült Államokban szerdán, a Pacific South-West Airlines légitársaság Sacramentóból San Franciscóba tartó Boeing—737-es gépet.

Az amerikai szövetségi légügyi igazgatóság szóvivőjének közleménye szerint a gép leszállt a San Franciscó-i nemzetközi repülőterén, majd ismét felemelkedett, és a legutolsó jelentések szerint mintegy 1500 méter magasságban köröz a város felett. A szóvivőnek nincs tudomása arról, hogy a fedélzeten tartózkodó 81 utas közül bárki is elhagyta volna a gépet, vagy feltöltötték volna üzemanyag-gal.

A repülőársaság San Diegóban levő központja egyidejűleg úgy nyilatkozott, hogy két férfi tértette el a gépet, s 800 000 dollárt és két ejtőernyőt követelnek.

Szerencsés szerencsétlenség

Súlyos vasúti szerencsétlenséget akadályozott meg a münchen—római expressz mozdonyvezetőjének lélekjelenléte. A Brenner-hágón átvezető útvonalon szerdán hatalmas sziklatömbök zuhantak a vágányra és teljesen elzárták az Ausztria és NSZK felé vezető vasúti összeköttetést. Az arra haladó expressz vezetője az utolsó pillanatban fékezett. A vonat lassan haladva kisiklott ugyan, de senki sem sérült meg.

AZ ÁLLAMI OPERÁHAZ TÁRSULATA tegnap hazaérkezett Bulgáriából. Felépéseiket a közönség lelkes ünneplése és elismerő sajtókritika övezte.

B. L.

Ügétverseny-eredmények

1. Uniola (3) — Ütvestző (7) — Ugyis (4). 19. 12. 27. 42. Bef. 37, 83.
2. Nyezabudka (10) — Tubaróza (3) — Úttörő (6). 44. 15. 26. 24. Bef. 231, 114. Hármas bef. 2672.
3. Super Class (7) — Pillanat (5) — Oposzum (4). 48. 15. 22. 13. Bef. 87, 77.
4. Rádiháza (1) — Nyeznaja (2) — Örömanya (6). 13. 14. 13. 14. Bef. 49, 51. Hármas bef. 362.
5. Sorokvár (3) — Napnyugta (5) — Portia (2). 20. 12. 16. 15. Bef. 45, 42.
6. Rivaldafeny (9) — Szerzsánt (6) — Parázna (5). 42. 16. 13. 52. Bef. 65, 310.
7. Parabola (7) — Rianóány (4) — Ugra-bugra (2). 25. 18. 29. 110. Bef. 100, 411. Türoklány (5) nem futott.
8. Tornác (2) — Tétova (7) — Szilvett (4). 122. 16. 13. 13. Bef. 373, 251.

Kelet—nyugati kereskedelem

A szovjet—finn példa

A szovjet—finn jószomszédi, baráti kapcsolatok gazdasági vonatkozásokban is érvényesülnek. Finnország össz-külkereskedelmének csaknem egyötödét a szocialista országokkal bonyolítja. Ezek közül is kiemelkedik a Szovjetunió, amely a finn külkereskedelemben 17 százalékkal részesedik.

Ötszörös növekedés

A szovjet—finn kereskedelem alapdokumentuma a két ország között 1947-ben megkötött *hosszú lejáratú kereskedelmi szerződés*. Ennek értelmében 1951-től öt-éves szakaszokra részletes, a kereskedelmi és gazdasági együttműködés szinte minden területére kiterjedő egyezményeket kötnek. A sokirányú gazdasági kapcsolatokat jól jellemzi, hogy az 1970-es év kereskedelmi forgalma 531 millió rubel volt, *ötszöröse* az 1951. évinek. Jól fejlődik és bővül a két ország *tudományos és technikai együttműködése* is. A kölcsönös szakemberképzés, a közös kutatás és fejlesztés, a licenck és a know-how-k cseréje és eladása további jelentős távlatokat nyit a két ország közötti, valamint az egész kelet—nyugati gazdasági kapcsolatokat továbbfejlesztése számára. 1967 óta *szovjet—finn állandó gazdasági bizottság* működik, amely folyamatosan foglalkozik a két országot érintő gazdasági kérdésekkel, és feltárja a további együttműködés lehetőségeit.

Bár a Szovjetunió úgynevezett „zárt gazdaságú” ország — azaz gazdasági életében a természeti kincsekben való gazdagsága és az igen széles gyártmánystruktúra következtében a külkereskedelmnek kis jelentősége van, és ez a szektor a nemzeti jövedelemnek mindössze 5—6 százalékát adja —, mégsem elhanyagolható a szomszédos ország részesedése a szovjet külkereskedelmi kapcsolatokban. Finnország 2,5 százalékkal részesedik a Szovjetunió teljes külkereskedelmi forgalmában, 12 százalékkal pedig a fejlett iparú tőkésországokkal folytatott szovjet kereskedelemben.

Az áruszerkezet

Érdemes kiemelni néhány fontosabb árucikket az export-import forgalomból. A Szovjetunió főleg *papírt, kartont, vízközellulózt és kábelt* vásárol — és a finn hajóipar termelésének 60, gépipara termékeinek pedig 35 százalékát veszi át. Az elmúlt húsz évben a finn hajóépítő ipar 1100 különböző méretű és rendeltetésű hajót épített a szovjet tengerészet számára, *kétmillió tonna* befogadóképességgel.

Finnország a maga részéről *nyersanyag- és fűtőanyagigényének nagy részét* a Szovjetunióból szerzi be, de nagy mennyiségben vásárol *szinesfémeket, vegyipari anyagokat, autót* és egyéb termékeket is.

Több *hosszú távú szerződés* biztosítja Finnország folyamatos földgáz- és kőolajellátását. Tavaly áprilisban kötötték azt a *húsz évre* szóló megállapodást,

amely szerint a Szovjetunió 1974-ben 500 millió, 1979-ben 1,4 milliárd, ezután pedig évi 3 milliárd köbméter *földgázt* szállít az ezer tő országába. Ellenértékként Finnország évi 65—70 ezer tonna nagy átmérőjű *acélsövet* ad. Az elkövetkező években a szovjet *kőolajszállítások* a finn szükséglet 80 százalékát fogják fedezni; a villamos távvezetéseken *évi 400 millió kilowattóra* elektromos energia áramlik majd Finnországra.

A tervek szerint Finnország 80 millió dollár értékben, *három jégtörőt* szállít 1974 és 1976 között a Szovjetunióknak. A hajók teljesítményére jellemző, hogy Diesel-elektromos gépeik az egész félmillió Helsingit elláthatnák árammal, náluk csupán a szovjet atommeghajtású *Lenin-jégtörő* nagyobb kapacitással.

Mint a fenti tények is bizonyítják, a szovjet—finn kereskedelemben a *kölcsönösen előnyös* szállításokat és az együttműködést jó előre koordinálják. Az elmúlt húsz évben a kereskedelmi forgalomban nemcsak mennyiségi, hanem strukturális változások is történtek: a kezdeti időszakban a két ország főleg *nyers- és alapanyagokat* szállított egymásnak, ma előtérbe kerül a *félkész és késztermékek* exportja és importja.

„Szabadkereskedelmi övezet”

Előnyös Finnországnak, hogy a Szovjetunióból importált termékekért nem kell tőkés valutában fizetnie, hanem késztermékek, mindenekelőtt fémipari cikkek kivitelével fedezheti behozatálát. Finn vezető gazdasági szakemberek véleménye szerint: ha a nyers- és fűtőanyagok döntő hányadát nem a Szovjetunióból, hanem Nyugatról szereznék be, akkor sokkal nagyobb lenne a külkereskedelmi mérleg krónikus deficitje. Ezzel kapcsolatban a *finn külkereskedelmi miniszter* a következőket mondta: „A Szovjetunióval folytatott kereskedelem, amelyet *öt éves szerződések* szabályoznak, az *egyensúlyi tényező* szerepét játssza a ciklikus árhullámzásokban és a fizetési mérlegben.”

A kereskedelmi forgalom növelését hivatott elősegíteni az a 11 évvel ezelőtt kötött *vám megállapodás*, melynek értelmében a szovjet iparcikkek vámmentesen kerülhetnek be a finn piacra. Mint-hogy a kétoldalú áruszerkezet átlagosan egyensúlyban van, ez a megállapodás egyben *felvevőpiacot* is biztosít a finn áruknak a Szovjetunióban. Ezzel gyakorlatilag „*ipari szabadkereskedelmi övezet*” létesült a két ország között.

Nagy volumenű a *közös határvidék forgalma* is, amelyet a *Lenfintorg* elnevezésű vállalat bonyolít. A „kishatárforgalom” értéke 1960-ban félmillió, tavaly pedig már több mint húszmillió rubel volt.

A szovjet—finn gazdasági kapcsolatok is világosan bizonyítják, hogy a társadalmi rendszerek közötti különbségek nem jelentenek feltétlenül akadályt a kereskedelmi és gazdasági együttműködés megteremtésében, illetve elmélyítésében. G. GY.—L. P.

Három KGST-konferencia Budapesten

Árvízvédelmi együttműködés, színvonalasabb vezetőképzés, a védjegyek jövője

Befejezte munkáját a KGST *vízügyi vezetők* értekezletének 18. ülése, amelyet június 5. és 11. között *Budapesten* tartottak. A tanácskozáson — a tagállamok képviselőin kívül — meghívottként jelen volt az *Egészségügyi Világszervezet* (WHO), valamint a meteorológiai világ-szervezet képviselője is.

Jóváhagyták a *Duna* és a *Tisza* vízgazdálkodásában érdekelt országok közötti együttműködés fejlesztésére vonatkozó javaslatokat. Kijelölték a vízgazdálkodási tapasztalat- és tájékoztatás-csere gyakorlati módszereit. Ajánlásokat fogadtak el a vízügyi tudományos munkák koordinálására, a *KGST-tagországok együttműködésének fejlesztésére* a hidrológia és a hidrometria területén, valamint a *hatékony árvízvédekezésre* vonatkozóan.

Az értekezleten felszólalt *Vályi Péter*, a Minisztertanács elnökhelyettese, s a delegációk vezetőit fogadta *Fehér Lajos*, a Minisztertanács elnökhelyettese.

A küldöttségek megtekintették az értekezlet alkalmából *Szentendrén* rendezett vízgazdálkodási műszaki fejlesztési kiállítást.

A KGST vízügyi vezetők értekezletének 18. ülése a kölcsönös megértés, együttműködés és barátság jegyében zajlott le.

Megkezdődött a XI. közgazdász vándorgyűlés

Gazdaságosabb termelési szerkezet, hatékonyabb fejlesztés

A Magyar Közgazdasági Társaság, az MTESZ szervezési és vezetési tudományos társasága, valamint a TIT közgazdasági választmánya rendezésében hétfőn, Székesfehérvárott megkezdődött a XI. közgazdász vándorgyűlés. A Vörösmarty Színházban rendezett plenáris ülésen részt vett *Nyers Rezso*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, *dr. Faluvégi Lajos* pénzügyminiszter, *Keserő János* könnyűipari miniszter, *Csikós-Nagy Béla* államtitkár, az Országos Anyag- és Árhivatal elnöke, *Bakonyi-Sebestyén Endre*, az Állami Fejlesztési Bank elnöke, *Herzeg Károly*, az MSZMP Fejér megyei bizottságának első titkára, valamint gazdasági életünk számos vezetője.

A XI. közgazdász vándorgyűlés témája a *termelési szerkezet gazdaságosságának javítása és a fejlesztési politika*. *Dr. Faluvégi Lajos* pénzügyminiszter — megnyitó beszédében — hangsúlyozta, hogy ez a téma *hozzátartozik a gazdaságirányítási rendszer reformja óta folytatott gazdaságpolitikához, és megvalósításával magasabb szintre emelhetjük a magyar népgazdaságot*. Aktualitását az 5. ötéves terv előkészítésén kívül a hosszú távú népgazdasági és vállalati tervek összeállítására is jelzi. A téma napirendre kerülését magyarázza az is, hogy *fogyasztási szerkezetünk változóban van, és a gazdaságosabb termelési szerkezet kialakítása még inkább igényli, hogy hazánk szorosabban kapcsolódjék a nemzetközi munkamegosztásba*.

A XI. közgazdász vándorgyűlés után *Keserő János* könnyűipari miniszter vitaindító előadását hallgatta meg. A miniszteresszony utalt arra, hogy hazánkban jelenleg *gyakorlatilag megvalósult a teljes foglalkoztatottság, s az életszínvonal emelésének alapvető útja a gazdaság intenzív fejlesztése*.

A továbbiakban *Keserő János* arról beszélt, hogy a *termelési szerkezet kedvező irányú átalakulása meggyorsult, a könnyűipar, az építőipar, a szolgáltatások részaránya növekedett*. Ez a folyamat tovább tart: a bányászat és a mezőgazdaság relatív súlyának csökkenése mellett a progresszív ágazatok, így például a *szolgáltatóipar, a vegyipar, a gépipar fej-*

A *vezetőképzés* hatékonyságának fokozását, valamint a tapasztalatcsere kiterjesztését tűzte céljává a *KGST-országok vezetőképző intézeteinek hétfőn, a Gellért-szálló különtermeiben megkezdődött ötnapos konferenciája*.

A tanácskozást *Buda István* munkaügyi miniszterhelyettes nyitotta meg. Elmondta, hogy a tavaly *Varsóban* megtartott első konferencia határozatai nyomán, *hazánkban már hozzáláttak a vezetőképzés kiterjesztéséhez*. Rövidesen sor kerül a minisztériumok vezetőinek továbbképzésére, a gazdasági középvezetők pedig *új típusú komplex képzést* kapnak az *Országos Vezetőképző Központ* tanfolyamain.

A tagországok küldötteinek beszámolóit után sor került a napirenden szereplő témák megvitatására, a két-, illetve a többoldalú *együttműködés részletkérdéseinek kötetlen megbeszélésére* is.

A küldöttségek nemcsak az *OVK* munkájával s számítástechnikai intézetének tevékenységével ismerkednek meg, hanem ellátogatnak több nagy iparvállalathoz is.

*

Budapesten hétfőn megkezdődött a KGST-tagországok *találmányi hivatali* védjegyzásért értekezlete. A pénztékig tartó tanácskozáson a *védjegyek, az ipari minták, az eredetmegjelölések* kérdéseiről tárgyalnak.

lődése nagyobb léptekkel halad előre. Figyelmeztetett azonban arra, hogy a népgazdaság ágazati szerkezetének kedvező változása nem járt együtt az *iparágakon belüli arányok: a gyártmányösszetétel, a munkaerő-felhasználás, a ráfordítások* stb. javulásával.

A beruházásokról szólva megállapította, hogy a fejlesztések időigénye túl nagy, a *nagyberuházások átlagos megvalósulási ideje 6 év, kétszerese, mint azt a jelenlegi szervezethez, technikai fejlettség indokolná*. Az új technológiák, előállítási módok gyakorlati megvalósulása is lassú. A gépiparban például a tíz évnél régebben gyártott termékek aránya az *össztermelés 40 százalékát* teszik ki. Jóllehet „*papíron*” az iparban évente üzembe helyezett gépek aránya magas: 8—10 százalék körül mozog, de az új gépeket nagyrészt nem az elavult berendezések cseréjére, hanem *új munkahelyek létesítésére* használják fel.

Előadása befejező részében *Keserő János* a hatékonyabb termelés *ágazati feladataival* foglalkozott. Utalt arra, hogy az adózás, az ártámogatás, a dotációk és kedvezmények rendszere *túlzott kiegyenlítődést eredményez* a vállalatok között, és nem tárja fel kellően a nem gazdaságos tevékenységet.

A XI. közgazdász vándorgyűlés plenáris ülésén ezután *Bakonyi-Sebestyén Endre*nek, az Állami Fejlesztési Bank elnökének és *Veress Péter* külkereskedelmi miniszterhelyettesnek *korreferátuma* hangzott el.

A vándorgyűlés délután *szekciósülésekkel folytatta munkáját*. A kohó- és gépipari, a nehézipari, a könnyűipari, valamint az élelmiszer-gazdasági szekció ülésin mélyreható, élénk vita bontakozott ki. A XI. közgazdász vándorgyűlés *ma a szekciósülések összefoglalásával, az ajánlások kidolgozásával fejeződik be*.

Textilipari tudományos ülésszak

Hétfőn a Technika Házában több mint félezer hazai szakember részvételével megkezdte munkáját a *Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület 1972. évi XIX. országos tudományos konferenciája*. *Gosztonyi Sándornak*, az egyesület társelnökének megnyitó beszéde után kitüntették a textiliparban, illetve az egyesületi munkában élenjáró tagokat. A kitüntetéseket *dr. Bakos Zsigmond* könnyűipari miniszterhelyettes adta át.

Óriási szállítótartályok

A győri *Magyar Vagon- és Gépgyár*, amely *harminc köbméteres hűtőkütyös vasúti tartálykocsit gyárt* a MAV részére, hétfőn, az NSZK megrendelése alapján, megkezdte a 88 köbméteres tartálykocsik gyártását is.

Az NSZK vasutak számára készülő hatvan óriási szállítótartály *különösen a hegesztők szakmai tudását teszi próbára*. A megrendelést még ez évben teljesíti a vagongyár.

HORIZONT • HORIZONT • HORIZONT

Lengyel vezetők vásárlátogatása

A *poznańi* nemzetközi vásár megnyitóján részt vett *Gierk*, a LEMP első titkára és *Jaroszewicz* miniszterelnök is. Ők, valamint a társaságukban levő párt- és állami vezetők, a *hagyományoknak megfelelően, elsőként járták végig a kiállítási csarnokokat*.

Kőolaj-finomító Litvániában

A *Litván Szocialista Szovjet Köztársaságban* épülő új kőolaj-finomító az ország *legnagyobb ipari vállalkozása*. A két év múlva elkészülő olajfinomító — amely egyike lesz a legkorszerűbbeknek a világon — *benzint, Diesel-olajat és cseppfolyósított gázt állít elő*.

TU-154-es gépek Egyiptomban

Az *Al-Ahram* című kairói lap közlése szerint az Egyiptomi Arab Köztársaság nyolc TU-154 típusú személyszállító repülőgépet *vásárolt* a Szovjetuniótól.

Japán acéleladások Kínának

Az egyik legnagyobb *japán acélgyártó cég*, a Sumitomo, 50 ezer tonna *vasúti gördülőanyagot és acélsövet adott el Kínának*. Ellentétben más japán cégekkel, amelyek a tavalyihoz képest 12—13 százalékkal emelték áraikat, a Sumitomo *megelégedett az 5 százalékos áremeléssel*. A Sumitomo cég tavaly 250 ezer tonna acélárut exportált Kínába és azt reméli, hogy idei eladásai is elérik ezt a mennyiséget.

KGST-hírközlési együttműködés

Június 6-tól 9-ig *Moszkvában* tartotta második ülését a KGST *posta és távközlési állandó bizottsága*. Az értekezleten megvitták és jóváhagyták a *tagországok együttműködésének elmélyítésére és tökéletesítésére, valamint a szocialista gazdasági integráció fejlesztésére irányuló komplex program által előirányzott automatikus hírközlő rendszer terveit*. Az értekezlet kijelölte a KGST-tagországoknak a hírközlési területén folytatandó gazdasági és műszaki-tudományos együttműködését fejlesztő intézkedéseket.

Az IPC államosítása után

Az iraki olaj új vevői

Az újonnan feltárt *iraki olajmezők* lehetővé teszik, hogy Irak *tovább fokozza olajexportját*. Az ország kikötőjéből két tartályhajó *indult el kőolajjal* a Német Demokratikus Köztársaságba. Az olaj a *szovjet segítséggel* feltárt észak-rumeilai olajmezőről származik, ahol április 7-én *Koszigin szovjet miniszterelnök jelenlétében megkezdődött a kőolaj-kitermelés*. A két tartályhajó 32 ezer tonna kőolajat szállít. Az iraki kőolaj NDK-ba szállítása a két ország közötti *hosszú lejáratú megállapodás alapján történik*. Az első szállítvány, ugyancsak szovjet tartályhajón,

már május végén megérkezett a *rostocki kikötőbe*.

Irak kairói nagykövete közölte, hogy *megérkezett Argentínába az Iraq Petroleum Company (IPC) államosítása óta küldött első iraki kőolajszállítvány*. A nagykövet megemlítette, hogy Irak számos *latin-amerikai országgal és szocialista állammal kötött megállapodásokat olajszállításra*.

Az iraki kormány felajánlotta, hogy a nemrég államosított IPC által kitermelt *kőolajból közvetlenül is elad Japánnak*. A hírt — japán kormánykörököt idézve — egy gazdasági napilap közölte.

HIDEGVÉR

— Kíváncsi vagyok, mennyi idő alatt érünk le?!

(Dallos Jenő karikatúrája)

Az ország gyermekszínháza

Furcsa ellentmondás: a valóban nekik szóló színház élményében a legtrikábban azok részesülnek, akiknek sorából a jövő értő színházlátogatóit várjuk, a gyermekek. A fővárosban a Bartók Színház újabban nyitja a hiányt, de a vidéken látható ifjúsági előadások már inkább a serdültebbeknek szólnak; az alsó tagozatos iskolások és a még kisebbek többsége nem ismeri az élő színpadon meglevő mesét.

A badacsonytomaji művelődési házban a minap sok száz gyermek köszöntötte hálás örömmel a régebbi és az újabb mesevilág figuráit, a seprényi lovagló borsorkánytól kezdve a képernyőről lelépő fogmosó macigáig. Amikor az Állami Déryné Színház Sárközi Pál Peti kalandjai című mesejátékát — Dénes Margit kitűnő zenéjével, Csongrádi Mária rendezésében — bemutatta, régi szándékának megvalósításához kezdett, ahhoz, hogy ifjúsági előadásain felül a gyermekelőadásokat is rendszeresítse. Tizenegy társulata közül az egyik teljesen erre állt át, s évi 250 előadást tart az ország minden részében. Évadonként három-négy bemutatót terveznek; legközelebb a Ludas Matyi színpadi változatát és a Pomádé király új ruhája című meseoperát tűzik műsorra. Így lesz legnagyobb színházunk egyúttal az egész ország gyermekszínháza is.

G. SZ. L.

Súlyos és halálos balesetek

Tilos jelzésen akart áthaladni Kampó Ferenc 58 éves pinceszemes, budapesti lakos a VIII. kerület, József körút és a Baross utca kereszteződésében. Egy személygépkocsi elütötte; a mentők életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

Nem tartotta meg a követési távolságot és motorkerékpárjával egy személygépkocsinak ütközött Tóth Bertalan 29 éves műszaki ellenőr, budapesti lakos — a Budaörsi úton, az Osztafenkó-szobor közelében. A mentők Tóth Bertalant súlyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították.

Szabálytalanul kanyarodott tehergépkocsijával Tibi Sándor 20 éves gépkocsivezető, hajdúhadházi lakos a régi Balatoni úton, a Diósárok elágazásánál. Összeütközött Gábori István 22 éves zenész, budapesti lakos által vezetett és szabálytalanul előző gépkocsival. A baleset következtében a személygépkocsi utasai, idősebb Gábori István 55 éves mérnök életveszélyes, Gábori Istváné 53 éves osztályvezető és dr. Solti Ferenc 26 éves laboráns súlyos, életveszélyes, dr. Solti Ferenc 28 éves orvos könnyű sérülést szenvedett. A személygépkocsi vezetője, Gábori István is könnyen sérült meg. A mentők az öt személyt, akik valamennyien budapesti lakosok, kórházba szállították. Tibi Sándor és Gábori István vezetői engedélyét a rendőrség bevonta.

Itasan vezette motorkerékpárját és gyors-hajtás következtében egy 61Y jelzésű autósbusznak ütközött Turcsák László 23 éves esztergályos, budapesti lakos a XVII. kerület, Zrínyi út és Nagyszombat utca kereszteződésénél. A baleset következtében Turcsák László és utasa, Csuka László 22 éves segédmunkás, budapesti lakos életveszélyes sérülést szenvedett. A mentők mindkettőjüket kórházba szállították.

Itasan motorozott Góczán Mihály 71 éves nyugdíjas, budapesti lakos a XVIII. kerület Vörös Hadsereg útján. A 81. szám előtűző kijelölt gyalogátkelőhelyen elütött egy fehér bottal haladó idős férfit, majd egyenlőtlenül veszve egy személygépkocsinak esett, mely elütötte. Góczán Mihályt a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

Többfelé zápor, zivatar

A várható időjárás ma estig: Nyugaton erősen felhős, máshol változóan felhős idő, többfelé záporos, zivatar, egy-két helyen esős. Időnként élnék, helyenként erős, éhany helyen viharossá fokozódó déli-keleti, déli, a Dunántúlon északnyugatra forduló szél. A nappali felmelegedés nyugaton gyengül. A legmagasabb nappali hőmérséklet nyugaton 22–23, máshol 26–30 fok között.

A Duna vizállása tegnap Budapestnél 321 centiméter volt.

Októberre elkészül

667 méteres vasúti alagutat fúrnak Abaligetnél
Gyorsul a közlekedés — Átalakítják a természetet

Még zúgnak a kompresszorok, még javában dolgozik a kis betongyár, de a munka a végéhez közeledik a Baranya megyei Abaliget—Godisa közötti vasúti vonalon: alagutat fúrnak. Ritka feladat utolsó métereit végzik a Bányászati Akadémia Vállalat dolgozói. Magyarországon utoljára 60 évvel ezelőtt, Mócsényinél, illetve Veszprém közelében fúrtak vasúti alagutat. A Budapest—Pécs vasútvonal ezen a szakaszon már elavult, ugyancsak korszerűtlen az 1882-ben fúrt kétszáz méteres alagút. A pálya rossz lejtési viszonyai, a vesztett magasság is lassította a közlekedést. Néhány évvel ezelőtt a budapesti Műszaki Egyetem és a MÁV Tervező Intézet elkészítette az új alagút tervét, amely a korábbinál jóval hosszabb szakaszon a legnagyobb emelkedőt, az abaligeti vízválasztó magasságát kiküszöbölte.

A Bányászati Akadémia Vállalat 1969 tavaszán kezdett a munkához. A kezdés, a kutatótúr fúrása volt a legizgalmasabb. Ez a próbavaját döntötte el ugyanis, hogy a továbbiakban milyen veszélyek és nehézségek várhatók? Megvizsgálták a talajviszonyokat, megállapították a hegy nyomás- és a vízviszony paramétereit. A próbafúrás némi meglepetéssel szolgált. A szakértők egy része ugyanis sok vizre számított, és arra gondoltak, hogy a budapesti metrőépítkezés pajzsos technikáját kell majd alkalmazni. De a víz nem veszélyeztetett, s így a hagyományos bányafeltáró módszerrel kezdtek az alagút fúrásához.

A munka a leendő alagút tetőzeténél kezdődött. A talptárból feltéréseket készítették, a főtárbólót kiterjesztették. Négy méteres szeletekben a felső boltozati betonelemeket helyezték el. A beton alatt műanyag lemez, neovil szigetelőréteget tettek, az oldalsó falak kimunkálásánál pedig kavicszivargó réteget építettek.

DR. GOSZTONYI JÁNOS művelődésügyi miniszterhelyettes hétfőn fogadta a Vlagyimiri Pedagógiai Főiskola tíznapos tanulmánytúra hazánkba érkezett küldöttcsoportját. A szövetség delegáció a továbbiakban látogatást tesz néhány pedagógusképző intézményben, és tanulmányozza az audiovizuális eszközök alkalmazását a felsőoktatásban.

tettek be. A fenékboltozatokat zúzottkő ágyazatból készítik, s erre helyezik a vágányt. A jövőre gondolva, már a villamos vezetéktartó-oszlopokat is felállítják, s már csak a huzal kell kifeszíteni, ha megkezdődik a Budapest—Pécs vonal villamosítása. Az oldalfalban 25 méterenként biztonsági vizsgálópülkét építenek be, hogy a pályafelügyelő — a vonat érkezése esetén — behúzódjon.

A 667 méter hosszú alagútból 70 méter kivájtása még hátra van. A gép 4 méteres fogásokkal dolgozik, naponta közel 2 métert halad. Az alagút fúrása során félmillió köbméter földet mozgatnak meg, mintegy 14 000 köbméter betont dolgoznak fel a 120 ezer 60 cm-es betonelemhez. Százharmincan dolgoznak három műszakban. Az építők, tervezők és építetők szocialista szerződést kötöttek: az eredetileg tervezett 1972. december 31-e helyett november 7-én átadják az új alagutat. De az építés az igértől is gyorsabb ritmusban halad. Előreláthatólag már október elején elkészül az alagút.

Aki pár év múlva ezen a vonalon utazik, bizonyára hitetlenkedik. Mert nemcsak az alagút lesz újdonság ezen a vidéken. A természetet alakítják át. Négykilométeres új nyomvonalon 16 híd épül, Oroszló és Szentlőrinc között a közút egyes szakaszait áthelyezik, a Bükös patak új mederben folyik majd, és szabályozzák az Orfú patakot is. A teljes beruházás 280 millió forint, ebből az alagút értéke 123 millió.

Mi lehet ennyi munka és kiadás ellenértéke? A tehervonatokat tolató mozdonnyal is fel tudnak majd kaptatni, a személyszállító vonatok 60 helyett, akár 120 kilométeres sebességgel is robboghatnak. Néhány perc előny és nyereség ez a jövő századoknak. Forintokban pedig nem is számítható, amelyet számgördő korunkban megtakaríthatunk.

Ablonczy László

K. V. KAPITONOVNA docens, a filológiai tudományok kandidátusa, a kijevi Gorkij Pedagógiai Főiskola tanára hétfőn hazautazott Szabolcsból. A Nyiregyházi Tanárképző Főiskola orosz nyelv és irodalom tanszékén két évig tanított.

A SZOLVAKIAI STUROVÓBÓL NŐKÜLDÖTTÉG érkezett tegnap Esztergomba, a Hazafias Népfőnt városi bizottsága nöbizottságának meghívására. Meghallgatták a Hazafias Népfőnt kongresszusáról szóló beszámolót, s ellátogattak a SZIM marógépgyárába, ahol munkásszonyokkal találkoztak.

TIZENEGY RENDBELI LOPÁST, valamint közveszélyes munkakerülést vont a felelősségre a bíróság Szalajka József 23 éves, foglalkozás nélküli budapesti lakost. Az Esztergomi Megyei Bíróság tegnap másodikfokos jogerőre emelte Szalajka József 3 évi szabadságvesztés büntetését.

PACO IBANEZ, SPANYOL ÉNEKES június 18-án fellép a Zeneakadémián. Repertóriumában a spanyol polgárháború forradalmairól szóló dalok szerepelnek, ezenkívül Lorca, Gongora, Celaya, Guillen, Hernandez verseiből írott dalokat énekel gitárkísérettel. A művész június 16-án Pécsen, majd 19-én Győrben ad koncertet. SÜLYOS VASÚTI SZERENCSETELENSÉG történt vasárnap este Londontól 61 kilométerre délkeletre, amikor egy kirándulókkal zsúfolt vonat Eltham elővárosán áthaladva kiskilót. Eddig hat halottat találtak, közöttük van a vonatvezető is.

ÁTTETTSZÓ TETŐVEL FEDIK BE a Budai Park Színpadot. Az ország első kötélfalós tetőszerkezetéhez 12 ezer méter hosszú, másfél centiméter átmérőjű acélsodronyot használnak fel.

ÖTEZER RÉSZVEVŐVEL TARTOTTÁK GYÁSZÜNNEPESEGET vasárnap a rhodesiai Wankie-ben a keddi bányászerecsélesség 430 halálos áldozatának emlékére. Időközben a mentőalakulatok még hét bányász holttestét hozták felszínre.

ELKÉSZÜLT A TATABÁNYAI VÁROSI TANÁCS megrendelésére a hatantermes kereskedelmi iskola programterve. Több vállalat és intézmény együttesen fedezi az építési költséget.

KÉTSZÁZNYOLC HALÁLOS ÁLDOZATA és több mint ezer sebesültje van a dél-dakotai gátszakadásnak. Mint megirtuk, vasárnapra virradó éjjel egy víztároló töltés a nagy esőzések következtében leomlott, s a lezúduló víz elöntötte Rapid City városát. A város egyharmadát háromméteres víz borítja.

IPARI VÁSÁRT RENDEZNEK DEBRECENBEN augusztus 10. és 20. között. Az ipari seregszemplére 70 gyár s vállalat jelentkezik.

EGY EMBER MEGHALT és 17 megsebesült tegnap reggel, amikor München mellett, az olimpiai terület közelében egy lakóházban gázrobbanás történt.

A HATÁRFORGALOM GYORSÍTÁSÁRA szocialista brigádszerződést kötöttek a komáromi vasútállomás, a határ- és vámország, az állategészségügyi és növényvédő állomás dolgozói.

TÖBB EZER HALÁLOS ÁLDOZATA VAN az észak-iráni árvízkatasztrófa. Jelenleg az elmúlt 37 esztendő legsúlyosabb árvize pusztít Iránban.

Az angol vasutasok követelése

Ismét újabb, a kritikus időpont miatt minden eddiginél feszültebb bértárgyalásokat rendeztek hétfőn a három angol vasutas-szakszervezet és az államvasutak vezetői. A vasúttársaságok kompromisszumos béremelési ajánlatot tett. A szakszervezetek először külön-külön, aztán együttesen tárgyaltak az ajánlatról, ami esetleg azt jelenti, hogy elkerülik a kedd éjjeltől meghirdetett munkalassító és túlórasztrájk politikai következményekkel fenyegető konfliktusát.

A KIS MATEMATIKUSOK BARÁTI KÖRENEK országos versenye befejeződött. Három budapesti iskolás: Kosztánov Gábor (Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium), Winkler Róbert (Szinyei-Merse Gimnázium) és Sali Attila (Váci utcai 43. sz. általános iskola) bizonyult a legjobb matematikusnak.

A SVÉD ÁLLAMI IRODALMI TANÁCS hazánkban tartózkodó delegációja tisztelettel a Magyar Írók Szövetsége és a Magyar Pen Club hétfőn fogadást adott a Zeneművészek Klubjában. A delegáció, élén Kaj Björggell, a küldöttség vezetőjével, a magyar könyvkiadást, könyvtérjesztést és az írók helyzetét tanulmányozza.

ÜNNEPI TANÁCSÜLÉST TARTOTTAK tegnap Kisújszállásról abból az alkalomból, hogy a tavalyi területi fejlesztési versenyben a megye hét városa közül Kisújszállás bizonyult a legjobbnak.

A KÖZLEKEDÉS- ÉS POSTAGYI MINISZTERIUM részére egy csehszlovák mérőcsoport forgalomtechnikai méréseket végez, ezért az M 7-es számú út Balatonszabadi és Balatonzamárdi közötti szakaszát június 15-én reggel 6 órától 9 óráig lezárják.

AZ IFJÚ NYELVBARÁTOK VIDAM ASZTALTÁRSASÁGAI várják a Budapestén vakációzó diákokat minden szerdán, csütörtökön és pénteken a margitszigeti Casino kerthelyiségébe, szombaton és vasárnap pedig egy-egy pinceklubba. A szórakoztató nyelvyakorlás minden délután 5-től este 10 óráig tart. Bővebb felvilágosítást nyújt az Ifjú Nyelvbartók Klubja, Budapest XII., Bőszörményi út 40. Telefon: 351-602.

AZ ORSZÁGJÁRÓ DIÁKOK hetedik országos találkozója tegnap kezdődött Kőszegen a KISZ, az MHSZ, a Magyar Tájékoztatói Futó Szövetség és a Magyar Természetbarát Szövetség rendezésében. A megyék és a kerületek 1200 legjobb ország- és természetjárója találkozott a Jurisich-vár falai alatt, az Ifjú Sörg terén, ahol Borbély Gábor, a KISZ KB titkára köszöntötte őket.

HALÁLOZÁS

CSEROBA ANDRÁSNAK, az Újpesti Dózsa kerékpáros-versenyzőjének, a többszörös magyar bajnok és olimpiai kerettagnak a temetése június 14-én, szerdán 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben — jelenti az Újpesti Dózsa Sportklub vezetősége.

GÁTI GYÖRGY, a Csepel volt játékosának temetése június 20-án, 15 órakor lesz a Csepeli temetőben — közli a Csepel Sportklub labdarúgó szakosztálya.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE kelet-magyarországi területi szervezete rendezésében hétfőn délben nyitották meg a Tavasszi Tárlatot a debreceni Déri Múzeumban.

ÍROK ÉS KÖNYVTÁROK második találkozója került sor Szolnokon, a Hazafias Népfőnt megyei bizottsága, a Magyar Írók Szövetsége s a megyei művelődési szervek rendezésében.

AZ ÁLLATKERT KÖNNYÜBŰVÁRAI-NAK EXPEDÍCIÓJA hétfőn elutazott az Adriai-tengerhez, hogy az állatkerti akváriumnak különféle langusztát, homárt, kagylót, csigát és ráját gyűjtsön. A felszabadulás óta ez az állatkert tizedik expedíciója.

HALÁLOS VÉGSZURKÁLÁS TÖRTÉNT a Pest megyei Szokolán. Lakati József 64 éves nyugdíjas lakásán együtt italtott 31 éves fiával, Lakati Zoltánnal és ennek 23 éves feleségével. Szóváltás támadt közöttük, eközben Lakati dühében melbe szarta menyét, fia pedig több késszúrással megölte édesapját. Az asszonyt súlyos állapotban kórházba szállították, Lakati Zoltánt a rendőrség letartóztatta.

HÁROM SZAKSZERVEZETI KÜLDÖTTÉG érkezett Budapestre: a Norvég Szakszervezeti Szövetség újságíró-küldöttsége, a svájci Építő Szakszervezetnek negytagú delegációja és egy bolgár közalkalmazotti szakszervezeti küldöttség.

ISMERETLEN EREDETŰ ROBBANÁS rombolta le vasárnap virradó éjjel a macedóniai mohamedán közösség skopjei központjának épületét. Emberéletben nem esett kár.

SZÁZNEGY LAKÁSOS EPÜLETTÖMB műszaki átadását fejezték be Nyiregyháza. A megyében ez az első olyan lakóépület, amely alagútszalus módszerrel épült.

KAIROBAN KIGYULLADT ES PORRA EGETT vasárnap délután a Citadella egyik ritka szépségű, olasz-török stílusú építménye, az Al Dzsuahara-palota.